

Uredništvo in upravlništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“
izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Naročnina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 54.

Maribor, dne 16. maja 1913.

Letnik V.

Nemec pravičnejši kot liberallec.

Na binkoštni torek, dne 13. t. m., je imela nemška katoliško-konservativna kmečka zveza za Srednji in Zgornji Štajer (Bauernverein) v Gradcu svoj vsakoletni občni zbor. Zborovanje, katerega se je udeležila velika množica ljudstva in mnogi poslanci, se je med drugim bavilo tudi s štajerskim deželnim zborom. Sprejeta je bila tozadevno daljša resolucija:

Strankinim poslancem se izreka popolno zaupanje. Veleposestnikom se izraža zahvala za trud, katerega so imeli, da bi napravili deželni zbor delazmožen. One elemente pa, ki so preprečili, da ta prizadevanja niso imela uspeha, se najostreje obsoja. Precej postranskega pomena vendar je, ali imata v deželnem šolskem svetu dva, ali trije, ali štiri deželni šolski nadzorniki glasovalno pravico, akoravno se mora neobhodno odobravati prizadevanje centralne šolske nadzornovalne oblasti, da je deželni šolski svet gospodar svojih lastnih ljudi. Nato obsoja resolucija najodločnejše ekskluzivna prizadevanja primerno male skupine večinski stranke, ki povzročajo deželi veliko škodo. Še le v drugi vrsti in ker radi nemške javnosti mora, omenja resolucija slovenske poslance, katerim tudi očita, da škodujejo deželi. V nadaljnjem obžaluje resolucija žalostne razmere, ki so nastale vsled leta in leta trajajočih nerednih finančnih odnošajev ter se izreka proti vsaki delitvi dežele. Novih volitev se stranka ne boji, toda z razpustom deželnega zbora bi se ne doseglo nič, kajti odpraviti je treba poprej vzroke sedanje delane nezmožnosti. Zato poziva vse merodajne kroge, naj z energijo odstranijo vse ovire in napravijo deželni zbor delazmožen.

Tako resolucija nemških krščanskih socialcev. Priobčili smo jo, ker s prav hvalevredno odkritostjo biča krivce, ki zavirajo delo deželnega zbora. Na enem mestu, tam ko govori o „elementih, ki so preprečili, da prizadevanja veleposestnikov niso imela uspeha“, pove z naslednjim stavkom o deželnem šolskem svetu, da so ti elementi Wastian et consortes. Na drugem mestu pa govori še jasneje in obsoja kar naravnost malo skupino ve-

čine, ki s svojo ekskluzivnostjo onemogoča vsako delo. Kakor vsakdo, ki naše politične boje pravično in nepristranski presoja, priznajo tudi nemški kršč. socialci, da v deželni hiši ni prišlo do sporazuma v prvi vrsti vsled nestrpnosti in brezobzirnosti male večinske skupine, obstoječe iz Wastiana, Orniga, Negerja in še dveh drugih. Da končno po teh dveh krepkih označbah napade resolucija tudi naše poslance, je iz politično-taktičnih motivov popolnoma umljivo. Po prejšnjih dejstvenih konstatacijah, ko se na dveh mestih pokaže očito na prave nemško-nacionalne krivce, je napad na naše poslance za vsakogar, ki le nekoliko pozna politični a b c, nekaj povsem nebistvenega, brezveljavnega, taktična finesa.

Kako vse drugačni kot nemški krščanski socialci so naši slovenski liberalci. Med tem, ko nemški krščanski socialci, če prav naši narodni nasprotniki, pravično priznajo, da je ubila dež. zbor nemško-nacionalna oholost in nestrpnost, kriče slovenski liberalci, naši rodni bratje, odkar so izdajal-sko krenili v nasprotni tabor, popolnoma v nemško-nacionalnem smislu: klerikalci so vsega krivi, kričajte jih! Vsa podlost, vsa brezmejna brezstidnost liberalne politike se zrcali iz tega. Ali je mogoče, da bi človek imel spoštovanje in zaupanje do takih ljudi? Ali je mogoče misliti na skupno delo s takimi elementi? Priznavamo, da strankarska strast lahko zapelje človeka k nepremišljenemu koraku. Toda tako sistematično gonjo, kakor so jo in jo še vprizarjajo liberalci proti našemu boju v deželnem zboru, mora narekovati samo popolna izprijenost in korumpiranost. Nemec pravično pove, da je njegov prenapeto nacionalni brat kriv obupnega položaja v deželi in opravičuje s tem indirektno boj naših poslancev. Dr. Kukovec in njegovi trabanti se pa trudijo z vsemi najdržnejšimi sredstvi dokazati, da so naši poslanci krivi, če deželni zbor ne dela. Celo dolgovezne, s številkami garnirane brošure so izdali, da bi dokazali trditev, o kateri je celo večina nemškega ljudstva v deželi prepričana, da je neresnična. Mi bijemo boj za naše najprimitivnejše narodne pravice, mi hočemo streti pristransko nadvlado nemško-nacionalne klike, pošteni nemški sodeželani priznavajo, da imamo prav in opravičujejo naš boj, naši slovenski sorojaki pa mečejo blato na nas ter skušajo nas in naš boj onemogočiti in vse to iz zgolj strankarsko-sebičnih vzrokov. Tolika politična pro-

palost se mora zagabiti vsakomur in da bi se naše ljudstvo vdinjalo takim ljudem, ima preveč zdravega okusa. Le zapomnite si, liberalci: krošnjarite s svojo smrdljivo politično robo kakor hočete po deželi, ustanavljajte svoja gnezdišča kjerkoli, slovensko ljudstvo vaši izprijenosti ne bo sledilo.

Čudno odkritje proračunskega odseka, ali v kakšne namene izmetuje avstrijska vlada denar davkoplačevalcev.

V četrtek popoldne je imel proračunski odsek zopet svojo prvo sejo, v kateri je preiskaval državne izdatke za leto 1911. Zanimiva točka je bilo odkritje poročevalca, da izdaja avstrijska vlada vsako leto za Albance velike svote. Vseh skupaj je na Dunaju blizu 40 Albancev. Za vsakega plača Avstrija na mesec po 200 K; torej na leto za te albanske fantje približno 100.000 K. Trgovsko ministrstvo plačuje te stroške za približno 20 Albancev, za ostale pa zunanje ministrstvo. Najlepše pa je, da trgovsko ministrstvo plačuje te svote pod imenom in točko „Exportförderung.“ Za naše sinove Avstrija nima denarja, pač pa za nekulturne Albance.

Poročilo o tej šoli, kateri so prišli poslanci na sled, — do sedaj je bilo vse tajno, — je naravnost uničujoče za vlado. Zavod najslabše prospeva; o popuku teh albanskih ljubljencev ni niti govora. Dečki živijo v zavodu kakor divjaki; navajeni so na življenje doma v divji Albaniji. Bolj ko se trudijo strokovniki, da bi te divjake izobrazili, tem manj je uspehov. Celo policija mora večkrat poseči vmes, da jih ukroti. Za takšne ljudi ima avstrijska vlada dovolj denarja, za avstrijske davkoplačevalce pa nima nikdar pravega srca.

Ogrska dobi tovarno za topove

Že leta in leta si želi ogrska vlada, da bi se ustanovila na Ogrskem tovarna za topove. Stvar ni bila lahka. Rešiti je bilo treba mnogo finančnih, pa še več tehničnih vprašanj. Vprašanje je pa zdaj že toliko dozorelo, da bo predložila ogrska vlada državnemu zboru zakonski načrt, ki bo vseboval usta-

ni znal — in kako bi! On — škof, pa naj razume še njih jezik — jezik vaščanov, pastirjev, siromakov! Z nasmehom je govoril stari Peter Barič, ki je stal ves zgrbančen in onemogel na strani, uprt ob debelo, močno palico.

Ali ljudstvo je bilo vendarle srečno, ako je prišel v vas škof, mazilenec Gospodov. Evo — vsaj vidi ga, poklekne pred njim, poljubi mu blagoslovljeni rob halje . . .

In sedaj prihaja nov škof, ki vznemirja ljudi, in jih ščeva k upor. In mora že biti tako, ker je to rekel šior (gospod) Anzelm, njihov svetovalec, gospodar. On ve vse, pa še to. Opozoril je narod, da naj gleda od daleč in zaprl je zvonove in možnarje . . .

— Prav je — je govoril narod glasno, — naj se vidi, kako moč ima šior Anzelm. Ali v srcu, globoko v njega dnu, ni mogel verovati, da bi škof, ta maziljenec božji, sejal nemir med narod.

— Hujska, ščeva — je govoril narod, čudeč se. A kako, če nas pa niti ne razume in ne mi njega!

Ali šior Anzelm je rekel! . . .
Niti narodu, niti staremu Petru ni prišlo na misel, da bi temu ugovarjali. A najmanj sedaj — tu na trgu, pod očmi svojega starega gospodarja, šior Anzelma, ki je že zgodaj odšel iz mesta, da drži narod na uzdi.

Evo ga tam na vogalu, s širokim klobukom in v dolgi gosposki suknji. Evo ga, kako gladi z levo roko svojo obilno, sivo brado in z desno se upira na palico odločno, ostro. Z živimi očmi pomežikava in gleda sedaj sem, sedaj tja, kakor bi štel ljudi, kakor da si zapamtuje imena in kakor bi opominjal ljudi, veleval jim z zapovedujočim pogledom:

— Ali veste, kaj sem vam rekel?!

Kraj njega je hči Nina, deklica lepa in zala, črnih las, smehljajoča. a pogleda bistrega, mamečega. Tudi njo je dovedla radovednost. Hoče videti te-

PODLISTEK.

Josip Lovrenčič:

Misli ob narodni meji.

Naš svet je lep in je krasan:
naj gre pogled
od juga na severno stran,
srce nam ne dobi besed,
Da bi lepoto proslavilo,
ki jo oko je željno živilo!

Adrija je naša, naša Soča,
našo pesem poje Sava,
naša njena sestra Drava,
da, še Mura iz naročja
nemškega med nas hiti:
naj bom vaše zemlje hči!

In: po tem ozemlju vsepovsod
prebiva rod,
ki hoče biti svoj gospod,
ki hoče, da v te naše zemljice prelest,
zasije doba lepših zvezd . . .

In mu zasije!
Naš rod krepak je in je čil:
v slovenstvu, v veri išče sil,
ki ž njimi se postavlja v bran,
ko nanj
izteza grabežljive roke,
da vgrabil naše bi otroke
in ž njimi naš prelepi svet
že dolgo vrsto let
sovražnik naš — German!

Ne bo jih! — Še stoji Št. Ilj
in še v vaseh severne meje
slovenstva solnce srca greje!
Naj mečejo sovražniki milijone,
kaplja so, ki v morju vtone;
ker mi vemo, kaj je naš cilj:
Ljubiti zemljo, ki nas je rodila,
ljubiti zemljo, ki nas je vzgojila
in njej se v delu posvetiti,
da priče lepših dni ji bomo mogli biti!
V Št. Ilju, 9. V. 1913.

Viktor Car Emin:

„Bodi pozdravljen“.

(Prevel Starogorski.)

Posamezno in v gručah so prihajali okoličani v vas. Moški oblečeni v sivo, žege v temno, otroci v svetlo obleko.

Žalostni so njih obrazi. Plahost, strah ali kaj, jim zatira oči in jim daje izraz neke čudne in bojzljive radovednosti.

Žalosten je tudi dan. Solnce se je tudi nekam skrilo, jesenske megle se vlačijo nad vasjo, kakor prikazni.

Razgovor zastaja, a misel se vrača sama od sebe k novemu škofu, o katerem pripovedujejo, da hujska in ščeva ljudi k upor.

Škof — in ščeva ljudi!

Tudi prej so prihajali škofje v vas. Bilo je to sicer poredkoma, pomnijo tri ali štiri take obiske. A to so bili pravi dogodki! Zvonovi so zvonili, moške streljali — vse je bilo veselo, živahno, svečano. In sredi sijajnega spremstva se je prikazal škof, dvignil roko, narod je popadal na kolena, zakril si oči, kakor pred solncem, vstal, se gnetel v cerkev. Škof je sicer v cerkvi tudi govoril. Po njihovem, ljudskem,

novitev tovarne za topove. Ustanovila se bo delniška družba, katere se bosta udeležili ogrska vlada in Skoda-tovarna. Kot tajnostni tretji udeležnik se pa smatra nemška tvrdka Krupp v Essenu.

Delniška družba bi naj razpolagala z glavni-
co 13.000.000 K; od teh bo prevzela ogrska vlada 7 milijonov kron, 4 milijone kron prevzame Skoda, a 2 milijona kron bi prepustili poslednjim kot nekaj honorar za storjeno delo. Tovarna se bo zgradila v Raabu na Ogrskem. Dve leti po ustanovitvi že mora pričeti z obratom. Takoj ko se bo ustanovila, bode morala biti v stanu, da bo izdelovala lahke topove kalibra 15 cm, kot poljske, gorske, obrežne, trdnjavske in ladijske topove ter možnarje kalibra 30% cm. Dve leti pozneje mora že biti v stanu, da izdeluje havbice in možnarje vsakega kalibra in po nadaljnjih dveh letih bo že morala izdelovati najtežje topove in topove za linijske ladje. Tovarna bo morala biti tako opremljena, da bo zamogla v vsakih dveh letih armirati kako linijsko ladjo. Tvrdba Krupp, ki se sedaj kot vidni udeleženec še ne imenuje, bo dobila kot odškodnino 1.000.000 K, posoditi bo pa morala zato novi tovarni svoje inženirje. Vrh tega še bo baje prevzela nekaj gotovih obveznosti pri nabavi surove rude, iz česar je pač računati, da bodo novo tovarno za topove v prvi dobi vodili Kruppovi inženirji. Delnice za novo tovarno se bržčas ne bodo odajale na javnem denarnem trgu. Skoda jih bržčas ne bo prodajal brez dovoljenja ogrske vlade. V pogodbo so tudi sprejeti pogoji, pod katerimi bi zamogla ogrska vlada prevzeti delnice od Skoda-tvrdke. Na drugi strani je pa zopet poskrbljeno, da bo zamogla tvrdka Skoda pridobiti delniško stanje ogrske vlade. V pogodbi se je dovolilo Skodi več ugodnosti. Tako na primer dobi od čistega dobička takoj 10%, in še le ostanek čistega dobička preide na ogrsko vlado.

Da se bo ustanovila v Raabu tovarna za topove, je za oboroženo silo naše države zelo važno, ker bi se utegnilo zgoditi, da bi prišlo do vojnih dogodkov, v katerih bi bila tovarna za topove v naši drugi državni polovici velike vrednosti. Do sedaj so pa imele vse tovarne za topove, kakor Schneider v Creuzotu, Krupp v Essenu in tudi avstrijski Skoda veliki denarni dobiček, ki bržčas tudi novi ogrski tovarni za topove ne bo izostal.

Dogodki na Balkanu.

Dogodki na Balkanu postajajo vedno manj interesantni. Glavne krize so prestane in mir je vedno bližji. Med zavezniki sicer še niso poravnani vsi spori, vendar se po našem mnenju ne bodo uresničile nemške želje, ki bi videle najrajše, da bi se balkanski narodi začeli sedaj klati med seboj. Če je tudi res treba premagati marsikaj kočljivega, vendar na oborožene spopade skoro ni misliti, kajti žrtve, ki so jih pretrpele vojskusiče se države, so prevelike, da bi dopustile novo vojsko.

Nad Skadrom vihrajo zastave velesil in je blokada črnogorske obali prenehala.

Nekoliko prahu je v zadnjem času vzdignila aneksija donavskega otoka Ada-Kaleh, ki je prešel iz nominelne turške v ogrsko oblast.

ga škofa, o katerem so pisali časopisi toliko. In še nekaj. Hoče se prepričati na lastne oči, kako bo učitelj Vlašič radi nje zatajil svojega dobrotnika — škofa. Čuti, da bo to njenemu ženskemu srečanju ugajalo — in ob enem bo to tudi osveta napram škofu — hujšakaču.

In da se zgodi tako, to dobro ve, to ji pričajo pogledi, ki jih ji od nasprotne strani pošilja učitelj. Uvrstil je otroke v dve vrsti. Nekaj časa gleda po otrocih, nekaj časa gleda deklico, kakor bi se ji opravičeval, ker ga je dolžnost poklicala sem.

Trg se je vedno bolj in bolj polnil naroda. Ni se še videlo ničesar, vendar se je slišalo od enega konca do drugega:

— Škof prihaja!

In prihajal je. Malo spremstvo, samo dva duhovnika. Eden na levi, drugi na desni. Prihaja ravno, mirno. Glavo obrača sedaj na eno, sedaj na drugo stran in se prijazno, milo nasmihava, kakor da gleda davne prijatelje. Dviga roko in blagoslavlja. Nekako nenavadno jo dviga.

Tudi drugi škofje so dvigali roko h blagoslovu, ali to se je godilo nekako naglo, hladno. A temu se, rekel bi, ne mudi, nego še postaja, kakor bi hotel še nekaj reči.

Ali glej!

Narod obrne glave — vsak gleda prestrašeno proti vogalu, proti štoru Anzelmu.

Niti pokleknil ni nikdo, niti se odkril, ker štor Anzelmo stoji s klubokom na glavi. Roke so se nekako same od sebe dvignile k pokrivalom, a so vendar omahnile, kakor preplašene pred onim tam na

A škof stopa počasi, dostojanstveno. Vse je okrog njega tiho. Vse oči se obračajo od njega, kakor od prevelike bliščobe. Ali njegova roka blagoslavlja neprestano . . .

Sred gluhe tišine vstopi iz gručice Jelica in obstane pred njim.

Škof odstopi za korak in pogleda deklico, ki mu je vsa blesta prožila šopek svežega, belega, duhtečega cvetja.

Spori med zavezniki. — Skader v rokah mednarodnega detachementa. — Blokada prenehala. — Aneksija otoka Ada Kaleh. — Preliminarni mir še ni sklenjen.

Velevlasti zasedle Skader.

Cetinje, dne 14. maja. (Uradno.) Mednarodne čete so pod poveljstvom admirala Burneyja danes ob dveh popoldne zasedle Skader. Črnogorski brigadir, general Bečir, je pri vstopu v mesto nagovoril admirala Burneyja s kratkim nagovorom, na katerega je admiral jako prijazno odgovoril. Nato se je podal admiral v mesto. Mednarodne čete so takoj zasedle vsa javna poslopja, kjer bodo garnizirale in prevzele varstveno službo. Pri vstopu v mesto je defilirala pred četami poseben oddelek črnogorskega vojaštva. Črnogorci so že zapustili mesto.

Konec blokade ob črnogorski morski obali.

Cetinje, dne 14. maja. (Uradno.) Angleški podadmiral Burney je kot poveljnik mednarodnega brodivja obvestil po angleškem poslancu na Cetinju črnogorsko vlado, da se danes popoldne ob 2. uri preneha blokada črnogorske obali.

Kralj Nikola svojemu narodu.

Črnogorska narodna skupščina je na svoji izredni seji dne 8. t. m., kakor že znano, soglasno odobrila odločitev kralja Nikole, da se Skader izroči v roke velesilam.

V tej seji je kralj Nikola osebno utemeljeval ta svoj ukrep glede Skadra v znamenitem govoru, ki je vreden, da ga dobesedno priobčimo slovenski javnosti. Kraljev govor, katerega smo že zadnjič priobčili v ekscerptu, se glasi tako-le:

„Pozval sem vas na zasedanje in posvetovanje radi mučnega položaja, v katerem smo se nahajali te poslednje dni.

Še predno ste se sestali, sem pod nepričakovanim pritiskom velike opasnosti za državo in na zaklinjanje prijateljev v svrhu rešitve sam že storil sklep, za katerega prevzamem odgovornost pred Bogom in zgodovino.

Radostno vas pozdravljam in objemam, zbrane tu prvič po težkih, a slavnih dneh, in z vami moj cel hrabri narod.

Rekel sem — po težkih dneh; da, po težkih dneh, v katerih je moja zemlja neizrečno trpeła, se iztrošila, okrvavila in v solzah okopala, a se je ob enem tudi proslavila.

Kako smo započeli to strašno kolo, vsi veste, vendar se mi zdi umestno, da stvar še na kratko objavi.

Po težki in dolgotrajni vojni leta 1876, 1877 in 1878 so dali na berlinskem kongresu naši državi nepravilne meje, ob katerih so se neprestano doigravali spopadi in nemiri.

Turki so ne samo samovoljno zasedli Čakor, Jezerski vrh in Polja Kolašinska, naša zemljišča, a so tudi povzročali neprestane spopade na teh mejah z mojimi podaniki.

Razuzdani Arnauti so napadali mirne prebivalce po naših vaseh, ropali njihovo živino, malodane uničili naše pleme Veliko, ter lani posekali v Zeti 15 Zečanov in v Poljih prav toliko Poljanov.

— Presvetli . . . — začne, a beseda ji takoj zamre.

Škof vidi njeno zadrego, milo se ji nasmehne, in vedno bolj se mu dozdeva, kakor bi ta obraz že nekje videl.

— Ali je to cvetje za me? — reče, smeje se. — Ej, hvala ti, dobra deklica, — in odda šopek mlademu duhovniku. — Nekako znana se mi zdiš, vendar se ne morem spomniti . . .

— Vlašičeva sem . . .

— Vlašičeva? — reče veselo škof. — Vlašičeva! Naša mala Jelica! A kje je brat? Kaj je z njim. A, evo ga tam — reče in ji poda roko.

Deklica nagne glavo, poljubi roko, nato jo krčevito stisne in plakaje pade na kolena.

Škof jo dvigne, ne sluteč nič hudega, stopi nekoliko korakov naprej in obstane pred — mladim Vlašičem.

— Bodi mi zdrav, učitelj! Kako je? — vpraša škof z blagim usmevom na ustnih.

Mladeč prestopa in se postavi tako, da ga ne vidita ona dva tam na vogalu ter nato ves vzbujen poljubi škofu roko, ne da bi spregovoril besedico.

— In kako je s to tvojo malo vojsko? Ali so ubogljivi? In vi malčki — reče in pogladi nekatere po glavi.

Ivo je pogledoval proti vogalu. Tam oči ljubege dekleta, a tu glas dobrotnika, tako mil in blag! Nastane kratek molk.

Škof je bral na mladčevem licu neko zmedenost, a je šel to za mladeniško plahost in pa zadrego.

— Vrli so, iz očes jim čitam — je govoril Dobrila škof, ne obrnivši pogleda z otrok. — Naša nada je to, lepo mi pazi na nje! Naj se uče, naj se le pripravljajo. Ako da Bog, pa bo tudi njim bolje enkrat. Nikdar ne smeš omagati, obupati, dokler imaš le količkaj prostora, kamor zastaviš svojo nogo. In vi to imate, otroci, — reče škof z glasnim, slovesnim glasom, — imate zemljo, domovino našo rodno. Na tej zemlji so že pred tisoči in več leti delali naši ljudje, mučili se na nji siromaki. Veliko so jim drugi oropali, ostal jim je le mal košček kraj ognjišča. No,

A kar me je najbolj bolelo, to je bilo trpljenje naših bratov onkraj meje, ki so polagoma, a sigurno izginjali iz zemeljskega površja, umroč pod nasilstvom, podvrženi konečnemu iztrebljenju.

Pa da bi tudi ne bilo vsega tega, kar sem popreje omenil, radi njih samih bi morali potegniti meč iz nožnice!

Protesti moje vlade na naslov Turčije so bili brezvspešni.

Začetkoma meseca avgusta lanskega leta se je moja vlada obrnila na velesile s prošnjo, da posredujejo, da se vzpostavi red na mejah, ki jih je sama Evropa zasekala med Turčijo in Črnogoro in da se olajša usoda naših obmejnih bratov.

Vlada je v svojem protestu, naslovljenem na velesile, povdarjala, da bo sama zahtevala zadoščenje, ako bi one ostale gluhe za naše pravične zahteve.

Šest tednov sem čakal na posredovanje Evrope. Zaman sem čakal in konečno sem bil prisiljen, uresničiti svojo napoved, da si bom pravico poiskal sam.

Stopil sem v pogajanja z bratsko Srbijo, Bolgarsko in Grško. Naznanil sem jim svoj sklep, da napovem Turčiji vojno. Kot štirje srečni bratje iz srečne hiše smo krenili na srečna pota ter razdejali turško carstvo v Evropi.

Pravica božja je kronala z vspehom požrtvovalnost in smelost naših združenih sil.

Črnagora, naša očetnjava, je prva započela to vojno za osvobojenje, a zadnja razrušila zadnjo trdnjavo turškega carstva v Evropi z osvojitvijo mesta Skadra.

In izpolnilo se je ono preročstvo: Čegar je Skader, tega je tudi Cetinje. Tako je tudi bilo, toda na žalost samo kratek čas.

Velesile so spremenile svoj prvoten sklep, da bodo čuvala nevtralnost in mi velele brez vsake pravice, naj sredi vojne ustavim sovražnosti in naj odneham od obleganja Skadra.

Naš pokrovitelj, car ruski, je najprvo z nasveti, nato pa s strogimi pretnjami zahteval, da se pokorimo odločitvi Evrope.

Kraj vse sinovske udanosti se nisem mogel odzvati njegovi najvišji volji, ker se mi je zahteva velesil zdela v nebo vpijoč greh in krivica. Zato sem nadaljeval obleganje Skadra.

Evropa je poslala, da me ustrahuje radi neposlušnosti, pred našo morskimi obali in naša obmorska mesta svoje vojne ladje in strogo zatvorila Črnogoro, — ona z morja, Avstrija pa s kopnega. Tej odredbi je dodala še drugo, grozeč Srbiji z isto strogostjo, ako nam takoj ne odtegne bratske pomoči, ki nam jo je bila poslala pred Skader.

Ostal sem torej sam, obkoljen z morja in s suhega, a vendar sem se zavedal, da vkljub vsemu še čast Črnogore zahteva, da se osvoji Skader, kakor sem že preje naglašal, to zadnjo trdnjavo turškega carstva v Evropi.

In osvojili smo ga!

Ves svet je dal radi tega izraz svoje radosti. Diplomacija se je čutila premagano od naše pravične upornosti. Evropa je vstrajala v svojih strogih odredbah proti nam, grozeč nam z okupacijo našega

ali tudi to treba čuvati, otroci, tudi to je treba čuvati!

Že pri prvih besedah, ki jih je izpregovoril ta škof z Jelico, je ljudstvo gledalo vso začudeno in pa preplašeno od onega pogleda na vogalu.

In gruča krog škofa se je vedno bolj stiskala. Požirali so škofove besede, a ko je stal pred učiteljem, se je vse zgrnilo k njemu, zakaj vsak je hotel, da ga sliši.

In ko so poslušali, niso lastnim ušesom verjeli, da je to on, škof, ki govori to in tako, kakor oni, ravno tako kakor oni.

In glej, ko je končal, je stopil iz gručice Peter, privlekel se do škofa in dejal: — Presvetli . . .

— Kaj želite, prijatelj? — Z ljubeznjivim glasom je vprašal škof.

Starec ga bolje pogleda, odpre usta in še začelja:

— Presvetli, ali ti govoriš, kakor mi.

— Evo, da — odvrne škof. — No in kaj pa želite?

— Ali, sveti oče, ti govoriš kakor mi, ti govoriš naš jezik — je govoril starec z vedno večjim začudenjem.

Škof se dobrohotno nasmehne:

— Da, da, ali povejte mi vendar sedaj, kaj li želite?

— Kakor mi govori ta naš božji škof — reče starec.

In z obema rokama prime škofovo desnico, pa de pred njim na kolena in se razjoče.

Za hip je vse obmolnilo.

Nato se dogodi nekaj čudnega!

Narod, ki se je zbral okrog škofa, ni mislil že več na onega na vogalu.

Besede starca:

— Božji škof! — so šle od ust do ust in v trenutku so ponavljale te besede stotine glasov.

In roke so se dvignile do temena in za trenutek nato snela pokrivala.

Vse glave so se klanjale odkrite pred očmi — In če bi jo čakal do konca prišla bo, rajska sreča blagega škofa.

Primorja in z napadom na naš Skader na eni strani, na drugi strani pa z dovoljenjem, da nas lahko svobodno Avstrija napade.

V teh neprilikah, neposredno pred začetkom sovražnosti, so me pokroviteljska Rusija, bratska Srbija in enoverna Grška na najprijateljski način zaklinjale, naj se odpovem Skadru, da ne izpostavljam nevarnosti celo obstanek moje države in vspehe te vojne.

Pred očitnim propadom naše države sem pa smatral za modro in za vse srbstvo spasonosno, a za splošni mir koristno, da odneham nasproti združeni Evropi in izročim Skader v njene roke. Imel sem pa pred očmi tudi grenke izkušnje naše bratske Srbije.

I nji je bila kakor nam storjena ista krivica, ki me je ljuto bolela, ker ji je bilo na sličen način odvzeto srbstvo Primorje, ki ga je zalila s krvjo svojih viteških sinov.

Skader je nas stal dovolj žrtev!

Njegov pad, naskok mojih viteзов na utrdbe Taraboša in Bardanjola je še enkrat osvetlil orožje črnogorsko.

Čast tega orožja ostane vzvišena nad vse. V tem oziru je vam duša lahko mirna in ponosna. To orožje je povečevalo Črnogoro dvojno — na obsegu in na prebivalstvu.

To je orožje, združeno z orožjem bratov iz Srbije, osvobodilo srbstvo od Turkov od morja do Donave. Naše zastave vihralo sedaj na mejah Sandžaka in Bosne v Plevlju, Bjelopolju, Beranah, Plavu, Gusinju, Rožaju, Peči in Djakovici in v bližini ponosnega Prizrena.

Obnovljena in povečana se bo naša domovina polepšala in bo srečna in bogata, a duh notranje sloge in ljubezni jo bo napravil silno in sposobno za nova narodna podjetja!

Avstrija anektirala mali otok Ada-Kale v Donavi.

V pondeljek se je podala na otoček Ada-Kale, ki leži ob avstrijsko-srbski-rumunski meji v Donavi, in je bil do sedaj last Turčije, posebna ogrska komisija, ki je obvestila turškega guvernerja, da Avstrija v imenu cesarja anektira ta otok. Guverner ni hotel podpisati predloženega mu protokola, ampak je izjavil, da mora najprej dobiti instrukcije svoje vlade v Carigradu.

Anektacija otoka se je izvršila zgolj radi tega, ker se je Avstrija bala, da bi ga po končani balkanski vojni zasedli Srbi, ker bi otok skupno z ostalim ozemljem pripadel zaveznikom.

Otok Ada-Kale meri dva kvadratna kilometra, in šteje 3000 prebivalcev, ki so vsi mohamedani. Otok je velikega strateškega pomena.

Komisija, ki je anektirala otok, je turškemu guvernerju obljubila, da bo Avstrija respektirala verske čute prebivalstva in ob enem izrazila nado, da se bodo tamošnji prebivalci akomodirali novim razmeram.

Prebivalstvo nove Črnogore.

„Tribuna“ poroča iz Kotora:

Po vesteh iz Črnogore računajo število prebivalstva v ozemlju, ki je je država pridobila, na približno 200.000 oseb. Prebivalstvo Črnogore bo torej po sklenjenem miru skoraj podvojeno. Izgube Črnogore v vojni cenijo na okroglo 2000 mož.

Izmišljotina.

Belgrad, dne 14. maja. Vest inozemskih listov, da so Bolgari zadržali 150 srbskih topov, ki so bili na transportu izpred Odrina, je povsem neresnična, tako je tudi izmišljeno, da bi radi tega vlada v srbski javnosti veliko ogorčenje. Nasprotno tem vestem je treba konstatirati, da so bili že vsi srbski topovi, havbice, poljski in oblegovalni topovi prepeljeni v Srbijo in da so zadnje dni dospeli že v Niš, oziroma v Belgrad, s poslednjimi četami tudi poslednji srbski topovi. Neresnične vesti v inozemskih listih so najbrže nastale na ta način, da so izvestitelji zamenjali srbske topove z vojnim plenom. Od tega plena namreč pripade kakih 147 turških topov Srbom. Transport teh topov je namreč odložen na kasnejši čas.

Kako je zdaj na Bolgarskem?

Po zadnjih sporočilih iz Bolgarije je sedaj tam velika draginja. Inteligence je zadosti tamošnje, delavske razmere so pa za tuje moči trde; dela mnogo, pa malo zaslužka. Obilo je rodovitnega, neobdelanega polja, ki je poceni na prodaj, a samo domačinom. Tuje ne dobi niti pedi zemlje. Pač pa bi si utegnili naši trgovci in obrtniki v Bolgariji narediti denar.

Bolgarske izgube v balkanski vojski.

„Times“ javlja iz Sofije:

Bolgarske izgube v balkanski vojski se naznačijo v najkrajšem času. V okroglih številkah izraženo: 300 častnikov mrtvih, 900 bolnih in ranjenih. Padlo je 26.000 mož, 60.000 mož je pa bolnih, ranjenih, ali jih pa pogrešajo.

95.000 turških častnikov in vojakov se nahaja v bolgarskem ujetništvu.

Turški časopis „Alemdar“ suspendiran.

Turški list „Alemdar“, ki je kritikoval neko akcijo turške vlade glede Albanije, je suspendiran.

Milijonsko posojilo Turčije.

„Daily Mail“ poroča iz Carigrada: Ravnatelj londonske bančne tvrdke Rothschild se pogaja s Hakki pašo o najetju posojila v znesku 500.000.000 fr. V finančnih krogih se sliši, da imajo tozadevna pogajanja do sedaj dober vspeh. Turčija bo baje kmalu dobila to posojilo.

Enver beg na delu.

Turin, dne 13. maja. „Stampa“ poroča iz Carigrada: Enver beg se sedaj trudi, da častniki, njegovi pristaši, kakor hitro mogoče napredujejo. In kot vzrok za to napredovanje se navajajo posebne zasluge v vojni. V resnici pa mu gre samo za to, da pridobi kolikor mogoče veliko število častnikov, ki bi tvorili protiutež vojaški ligi. Splošno pozornost pa vzbuja dejstvo, da odposlila turška vojaška uprava še vedno izredno mnogo vojaštva pred Kataldžo. V Dardanelah so se uprli trije turški častniki, drugi častniki so se jim pridružili. V Carigradu računajo z možnostjo, da se upre cela mornarica, ki ni bila nikdar mladoturkom prijazna.

Albanska sodba o Avstriji.

Tirzaški „Piccolo“ je priobčil poročilo svojega valonskega poročevalca o razgovoru z odličnim arnavtskim vodjem Džamil bejem. V tem pogovoru, to se pravi v izjavi Džamil bejevi, je nekaj tako značilnih točk, da vsekakor želimo seznaniti z njimi tudi naše čitateljstvo.

Pogovor se je v svojem začetku vrtel okoli sedanje takomenovane albanske vlade, o kateri je izjavil Džamil bej, da je le provizorična in da nikakor ni legitimna predstaviteljica Albanije, ker tudi narodna skupščina, ki je imenovala vlado, ni bila legitimna predstaviteljica Albanije. Na skupščini so bili zbrani ljudje, ki niso imeli nikakega pooblastila in so pribežali v Valono zaradi žalostnega položaja v svojih krajih. Ta skupščina ni imela nikakega mandata in tudi ne avtoritete.

Iz te izjave je pač dovolj jasno razvidno, s kom so imeli opraviti evropski diplomati, ko so sprejemali z vsó častjo in slavo zastopnike albanske „vlađe“ in po kakih ljudeh so se dali poučevati o razmerah v Albaniji ter mišljenju arnavtskega naroda.

Še značilnejša in zlasti za našo Avstrijo, ki je toliko žrtvovala in riskirala za svobodno in samostojno Albanijo, velepomembna pa je še naslednja izjava:

Na vprašanje, ali meni, da bi mednarodna ekspedicija v Albanijo dosegla kaj vspeha, je odgovoril Džamil bej, da bi, temveč le ekspedicija italijansko-avstrijska, ker le Italija in Avstrija dobro poznate Albanijo. Pravzaprav pa da je želja Arnavtov, da bi prišla v Albanijo edino le — italijanska ekspedicija.

— Pa avstrijska?

— Prepričani smo, — je odgovoril Džamil bej, — da ima Avstrija napram nam najboljše namene, a ne moremo pozabiti, da nam je treba utrditi našo narodnost in da Avstrija splošno kaže, da nima nikakega spoštovanja napram narodnostnemu načelu niti v mejah svoje lastne države.

Džamil bej je tu pač govoril odkritosrečno in pravicoljubno in naši dunajski diplomati mu gotovo ne bodo posebno hvaležni za to njegovo odkritosrečnost in pravicoljubnost. Je pač res nekoliko nerodno, če mora človek čuti od tamkaj, kjer baje re vse hrepeni po njem, tako odločen „pometaj pred svojim pragom“, kakor ga je tu povedal v obraz našim vedomim državnikom Džamil bej. Pa ne, da bi zato že morda tega odkritosrečnega arnavtskega voditelja proglasili sedaj na Dunaju za — panslavista?! Mogoče je pač to in tudi zelo verjetno, kajti konečna ta njegova izjava je popolnoma taka, da mora zmešati štrene vsem onim, ki mislijo, da naj bi bila samostojna Albanija nekaj klin, zabit med balkanske slovanske države, služeč samopašnim namenom nasprotnikov teh držav. Džamil bej je namreč odgovoril na vprašanje, ali postane Skader glavno mesto Albanije, sledeče:

— Za sedaj ne, že zato ne, da ne bi hudo užalili Črnogore, s katero želimo živeti v najboljših odnosih. V svojem kavalirskem mišljenju, ki ga bodele umeli, gojimo živo in globoko občudovanje za malo državo, ki se je borila s tako velikim junaštvom in takim samozatajevanjem!

S temi besedami je povedal Džamil bej dovolj jasno, da Arnavti nočejo biti orodje v rokah sovražnikov balkanskih slovanskih držav, a s tem pa so tudi prekrizani vsi oni naklepi, ki so jih s tako v nemo kovali ustanavljalci samostojne Albanije. Albanija pač hoče biti samostojna, toda samostojna zase, ne pa za druge. Malo hud poper je to res za tiste, ki so se že tako veselili svojih „vspehov“, a če govori tako mož, pred katerim se z globokim spoštovanjem klanja vsak Arnavt, potem pač ni tem izjavam pripomniti drugega, nego: Gospodje diplomati so se zopet enkrat urezali prav po diplomatično!

Anglija gospodarski zasedla Malo Azijo.

Glasom poročila turškega lista „Tasvir i Efkiar“ se v kratkem sklene angleško-turška pogodba, ki bo zagotovila vpliv Anglije v Mali Aziji. Pogodba določa gospodarski centum v Bohamari, kakor tudi, da zgradi Anglija luko v Bazori. Anglija bi dovolila Turčiji predum v znesku 3.000.000 funtov za uved-

bo reform v Siriji in Anatoliji, nadalje večjo svoto za zgradbo turškega vojnega brodograjskega, pred vsem za zgradbo šestih križark. Obrat na železnici Basora—Kuveit bi prepustila Turčija Angliji. Sliši se, da je došel semkaj zastopnik bančne firme Rothschildove, ki se pogaja naravnost s Turčijo radi posojila v znesku 500.000.000 frankov, katero posojilo je baje že v Londonu pripravil Hakki paša. Pri posojilu bodo baje udeležene tudi francoske banke.

Politični pregled.

Državni zbor.

Po več kakor dvamesečnem presledku je imela zbornica v četrtek zopet plenarno sejo. Točno ob 11. uri predpoldne je otvoril zbornični predsednik dr. Sylvester zasedanje. V zbornici ni bilo opaziti nobenega posebnega zanimanja in se je otvoritev po navadnih formalijah mirno izvršila. Po pozdravnem nagovoru predsednika so bile prečitane došle interpelacije, med tem ena glede odpusta rezervistov ob južni meji monarhije, interpelacija poslanca Langenhana glede odlikovanja uradnika v zunanjem uradu pl. Kanyja ter interpelacija poslanca Kemetterja glede železniških uslužbencev.

Nato je prešla zbornica k dnevnemu redu, to je k nadaljevanju debate o zaprtju trgovin. Po daljši debati, katere se je udeležilo več poslancev, so bili vsi tozadevni predlogi izročeni obrtnemu odseku. Nato se je pričela debata o nujnem predlogu posl. dr. Tobolke, ki se tiče stanarinskega prispevka državnemu, gozdarskemu ter učnemu osebju, na mesto aktivitetne doklade. Po daljši razpravi, v katero je poseglo več državnih poslancev, je bila debata o tem predmetu odložena in sledila so razna vprašanja kot ona poslanca dr. Adlerja o našem zunanjem položaju, poslanca Biankinija o razmerah na jugu naše monarhije in še več drugih, nakar je sledil sklep seje ob ¼4. uri popoldne.

Pričetek prihodnje seje danes ob 11. uri predpoldne.

Poslanci Slovenske kmečke zveze so vložili skupno nujni predlog za celi Spodnji Štajer radi škode, nastale vsled mraza z zahtevo za takojšnjo cenitev škode, odpis davka, sistiranje eksekucij in izdatno podporo silno poškodovanim.

Poslanec dr. Verstovšek in tovariši so stavili interpelacijo na justičnega ministra zaradi konfiskacije „Stražinega“ članka „Pod Pitreichom“ v št. 41 in radi prestave celjskega državnega pravdnika dr. Bayerja v Gradec.

Konvent seniorjev.

Konvent seniorjev je imel pod predsedstvom dr. Sylvestra včeraj konferenco, kateri sta prisostvovala ministrski predsednik grof Stürgkh in finančni minister pl. Zaleski. Konvent je določil, da bo imela v prihodnjem tednu zbornica seje v torek, sredo in petek. Dr. Sylvester je predlagal za dnevni red v prvi vrsti še nerešena poročila legitimacijskega odseka ter mali finančni načrt. Glede debate o naših zunanjih razmerah je pa mnenja, da bi se naj ista spojila z debato pri prvem branju budgetnega provizorija. O tem predlogu se je pričela živahna debata.

V imenu Hrvaško-slovenskega kluba je dr. Korošec izjavil, da se Jugoslovani seveda ne bodo izogibali debati o zunanji politiki, če prav dobro vedo, da ima vlada za vse nasvete in opomine, najzadevnejše napram Jugoslovanom drugačno politiko, le gluha ušesa. Zahteval pa je, naj se rezervisti kar najprej odpustijo, ker kmečko ljudstvo hudo trpi vsled pomanjkanja delavnih moči.

Konečno se je konvent zedinil, da pride v torekovi seji na dnevni red prvo čitanje budgetnega provizorija in v to debato se bodo vpletla tudi vprašanja naših zunanjih zadev. Konvent seniorjev nadaljuje danes predpoldne svojo konferenco.

Razen plenarne seje je zborovalo tudi več odsekov:

Budgetni odsek si je izvolil poslanca dr. Germana za predsednika, namesto pl. Korytowskyja, ki je imenovan za gališkega cesarskega namestnika.

Davčni odsek pa ni bil sklepčen.

Izjemno stanje v Bosni odpravljeno.

Dunaj, dne 15. maja. (Oficijelno.) Danes se je izjemno stanje v Bosni in Hercegovini odpravilo, ker je vsled predaje Skadra velesilam konflikt, ki je privedel do proglašenja izjemnega stanja v Bosni kot sosedni deželi Črnogore in Srbije odstranjen.

Hrvaško.

Pri volitvi zagrebškega župana, ki se je vršila dne 15. t. m., je bil zopet izvoljen bivši župan arhitekt Holjac.

Z milijoni nas hočejo udušiti.

V binkoštnih praznikih so bili na Dunaju slavnostni dnevi nemških napadalcev: Schulvereine je imel svojo vsakoletno skupščino. Pri otvoritvi glavnega zborovanja je predsednik poslanec dr. Groß povdarjal, da so sedaj po balkanskih dogodkih naloge Schulvereinov še večje, ker bodo jugoslovanske aspiracije postale še živahnejše. Nato so sledila po-

ročila o delovanju Schulvereina. Številke, ki so jih podali poročevalci, so za nas naravnost grozne in se jih Nemci lahko opravičeno vesele, kajti njihova požrtvovalnost za narodno-napadalne namene je res obudovanja vredna in se moramo mi sramovati. Če nekoliko premetimo milijonske številke, se ne moremo odtegniti spoznanju: Nemci nas hočejo udušiti ne s tisoči in stotisoči, ampak z milijoni. Rednih dohodkov je imel Schulverein v pretečenem letu 1912 1.415.000 K, za čez 230.000 K več kot prejšnje leto. Izdatkov je imel 1.282.000 K. Če prištejemo še nekatere izredne, tako iz Roseggerjeve zbirke, potem dobimo 1.548.000 K, za okroglo 240.000 K več kot prejšnje leto. Roseggerjeva zbirka znaša do dne 30. aprila 1472 kamnov, tako da je skoro gotovo, da bo še tekom tega leta dosegla tretji milijon, saj manjka še samo 23 kamnov. Od tega denarja se je izdalo že okroglo 1.721.000 K in je naval prošelj vedno tolik, da je sedaj v blagajni samo približno 1.000.000 kron, pod katero svoto po dosedanjih sklepih zbirka ne sme pasti.

Iz poročila za Štajersko posnamemo: V pretečenem letu se je Schulverein posrečilo, da so dobili trije razredi šulvereinske šole v Hraščniku pravico javnosti in le za četrti razred še mora društvo skrbeti. V Vuzenici so zgradili novo šulvereinsko poslopje. V Pragerskem so razširili ondotno enorazrednico v dvorazrednico. V Marenbergu grade novo poslopje za otroški vrtec. Za Lajteršperg-Krčevino se gradi novo šolsko poslopje za nemško šolo, katero Schulverein bogato gmotno podpira. Za vsem se je v pretečenem letu zgradilo 34 novih šulvereinskih šol in otroških vrtcev, od teh jih je zgradil Schulverein na lastne roke 17, ostale je pa pri ustanovitvi denarno podpiral. Leta 1912 je postalo 14 novih šolskih poslopij šulvereinska last, tako da šteje sedaj Schulverein 122 šol.

Te številke nam ne govore, temveč nam groze: Slovenci, napnite vse moči za svojo narodno obrambo, Slovenci, delajte za Slovensko Stražo. Postavimo milijonom nasproti vsaj stotisoče!

Dekliški shod v Nazarjih.

V prelepi savinjski dolini na prijaznem griču nad Savinjo, v častitljivem svetišču Marije Nazareške, bo **v nedeljo, dne 1. junija** — ne, kakor se je prej poročalo, 8. junija — velik dekliski shod za savinjsko dolino. Cerkveno opravilo se začne ob pol 11. uri. Po cerkvenem opravilu je takoj deklisko zborovanje. Pridiguje ter govori na shodu prof. dr. J. Hohajec. Popoldne po večernicah priredijo domača dekleta igro: »Večna mladost in večna lepota«. Savinjanke, v nedeljo, 1. junija v Nazarje!

Raznoterosti.

Dr. Ivan Šusteršič, dež. glavar kranjski, politični voditelj slovenskega in z nami združenega hrvaškega ljudstva, praznuje dne 29. t. m. 50letnico svojega rojstva. Rodil se je dne 29. maja 1863 v Ribnici na Kranjskem. Še mnogo let!

Duhovniške vesti. Župnijo Trbovlje je dobil velečastiti gospod Franc Časl, župnik pri Sv. Lenu nad Laškim, župnija Sv. Marjeta pri Rimskih toplicah pa je podeljena častitemu gospodu Fr. Trop, kornemu vikarju v Mariboru.

Iz poštne službe. Poštni pristav Alfred Wagner je prestavljen iz Beljaka v Maribor.

Iz državne stavbne službe. Višja inženirja v štajerski državni stavbni službi Avgust Ribitsch in Franc Bargum sta imenovana za stavbne svetovalce.

Kaj je z rezervisti? Včeraj je šla deputacija agrarnim strankam pripadajočih državnih poslancev k ministrskemu predsedniku in deželno-brambovskemu ministru s prošnjo, da bi se oni rezervisti kmečkega stanu, ki so še vedno na južni meji monarhije, čimprej poslali domov, ker jih poljedelstvo nujno rabi. Oba ministra sta priznala, da je zadeva zares nujna, toda zakon določa, da se zamorejo rezervisti le po letnikih odpuščati. Glede časa, ko se bo odpuščanje rezervistov pričelo, nista mogla ministra podati nobene določne izjave. Tudi ministrski svet se je baval v svoji seji dne 14. t. m. z odpustom rezervistov. Prišel pa ni do nikakega sklepa in bi se le znalo k večjem samo stanje nekoliko znižati. Zvišano mirovno stanje pa ostane dalje.

Odgovor na nemški cvetlični dan. V sporazumu z Glasbenim društvom priredi podravska podružnica Slovenskega planinskega društva dne 24. t. m. v Narodnem domu v Mariboru koncert, kojega čisti dobiček pripade za Ruško kočjo pri Sv. Anehu. Program se bo svoječasno objavil. Prosi se slavno občinstvo prav uljudno, da pridno kupuje vstopnice, ki jih bodo prodajale naše požrtvovalne narodne dame. Pokažimo s tem odgovorom na izzivalni „Blumentag“ dostojno, a krepko, da je Pohorje naše, slovensko! Komaj so se začeli Nemci z zgradbo svoje „Berghütte“ kot nekaki solastniki našega vedno lepega hribovja, že so začeli, kakor smo poročali zadnjič, tam gori prav barbarsko gospodariti. Z imponujočim nastopom za našo Ruško kočjo pokažimo tem ljudem, da

so njihovi, če tudi sramotni trudi zastoj. Le imejte svojo kočuro, Nemci izzivači, Pohorje pa ostane, kar je bilo — slovensko!

Nemška kultura — v znamenju gnilih jaje in pocestnih napadalecev. Včeraj se je baval graški občinski svet s škandali, ki so se pripetili ob priliki slavlja katoliških akademikov. Občinski svet je proti glasovom dveh krščanskih socialcev obsodil katoliško dijaštvo in cesarskega namestnika, za svobodomiselne razgrajace pa ni imel nobene graje. Postavil se je s tem na nivo svobodomiselnega pocestnega moba in dokumentiral, da se identificira s kulturo, ki se vdeistvuje z gniliimi jajci in najsurovejšimi izgredi. Lepa kultura. Weißkirchner je lahko vesel — svojih graških pobratimov.

Liberalno gospodarsko delo. Liberalna posojilnica v Šoštanju mora biti v velikih težavah. Celjska Zadruga zveza, pri kateri je včlanjena, je povabila posojilnične člane za danes v Šoštanj na razgovor. Načelstvo posojilnice se je namreč odločilo izročiti ureditev razmer — sodnji, to se pravi, da grozi polom. Bojimo se, da bo naše ljudstvo zopet plačevalo liberalno gospodarsko delo s svojo kožo.

„Veleizdajajci.“ Kakor smo že poročali, je uvedena proti pisatelju Ivanu Cankarju kazenska preiskava radi znanega njegovega predavanja „Slovenci in Jugoslovani“, ki ga je imel meseca aprila pod okriljem socialnodemokratskega izobraževalnega društva „Vzajemnost“ v Mestnem domu v Ljubljani. „Vzajemnost“ je bila radi onega predavanja razpuščena. Cankar pa je obtožen radi pregreška po par. 305 kazenskega zakona. Dne 10. t. m. je bil Cankar prvič zaslišan pred preiskovalnim sodnikom Stöckl. Kakor vse kaže, bo obravnava pred senatom že v doglednem času. — Pred novomeškim okrožnim sodiščem je bila dne 9. t. m. kazenska obravnava proti odvetniku v Krškem dr. Dimniku, ki je bil tudi obtožen radi pregreška po par. 305 kazenskega zakona. Storil je ta pregrešek baje pri burnem razgovoru z nekaterimi topničarskimi prostovoljci. Dr. Dimnik je bil oproščen.

Za bolnišnico usmiljenih bratov. Vkljub slabi letini se je ljudstvo cirkovške župnije na Dravskem polju izkazalo do sedaj najbolj darežljivo; ugledni možje imenovane župnije so nabrali na nabiralne pole zagotovila za 1656 K za stavbo nameravane bolnišnice usmiljenih bratov pri Zalcu v Savinjski dol. Tudi druge župnije, občine in denarni zavodi so že nam zagotovili sledeče svote: v župniji Laporje se je nabralo 418 K, v Stranica pri Konjicah 249 K, v vasi Trnovec pri Ptuj 83 K. Občine so nam obljubile: Loka pri Zidanemmostu 300 K, Sv. Vid nad Valdekom 150 K, Vrhe pri Slovenjgradcu 100 K, Tepanje pri Konjicah 100 K, ljudska posojilnica in hranilnica pri „belem volu“ v Celju 500 K in posojilnica v Brežicah 200 K. Vsem blagim dobrotnikom izreka pristrčno zahvalo vodstvo nameravanega zavoda. — Drugi posnemajte!

Kršćanstvo v nemški armadi. Znana katoliška revija „Hochland“ poroča v svoji zadnji številki o novi knjigi, ki obravnava pomen nemške armade kot kulturni faktor. Dotično delo povdarja prav jasno, da mora biti vojaštvo prepojeno skozi in skozi s krščanskim duhom. Da pa imajo vojaki vedno vzgled pred seboj, pravi knjiga, se morajo vojaški predstojniki, posebno kompanijski komandanti, vedno tako obnašati, da vojaštvo nikdar ne dvomi o njih dobrem krščanstvu, posebno pa morajo odstraniti vsak vpliv, ki bi vtegnil znižati v moštvo spoštovanje do vere ali spraviti moštvo v kake verske konflikte.

Katoličanstvo na Angleškem in v drugih protestantskih krajih. V zadnjih letih je opazati močno napredovanje katoličanstva na Angleškem. Lani je sveta stolica odredila, da se katoliška cerkvena provinca za Anglijo, ki je imela svoj sedež v Westminsteru, razdeli v tri samostojne province: Westminster, Birmingham in Liverpool. Škotska ima dve provinci: Edinburg in Glasgow. Lani je bilo tedaj v Veliki Britaniji (Anglija in Škotska) 5 nadškofov in 20 škofov, letos pa je: 6 nadškofov in 20 škofov. Cerkev je 2152, duhovnikov 4401, vseh katoličanov pa 13 milijonov. Prestopov h katoličanstvu je bilo leta 1911 v cellem 8000 in to število leto za letom narašča. — Tudi v drugih protestantskih deželah se kaže napredovanje katoličanov. Na Pruskem so našli l. 1910 že 14.600.000 katolikov, protestantov pa 24.830.000. V protestantski Holandiji je bilo leta 1880 300.000 katoličanov, danes jih je pa 2.000.000. V škandinavskih državah katoličanstvo počasi raste. Vsako leto nad 100 konvertitov.

Prince Arzen Karagjorgjevič se poroči z neko milijonarko. „Daily Mail“ poroča, da se je brat srbskega kralja Petra, prince Arzen Karagjorgjevič, zaročil z ameriškano vdovo Prott, ki ima 70 milijonov premoženja.

Norost na višku. Sufragetke so bile sklenile, da odvedejo enega izmed ministrov v avtomobilu, ga vtaknejo v žensko obleko in dajo od posebnega „sodnega dvora“ obsoditi na tri leta prisilne ječe v skritem kraju. Policija je za ta načrt izvedela in ga seveda preprečila.

Za Slovensko Stražo nam je poslala gosp. Rozina Antolovič iz Središča lepo število obrabljenih poštinih znamk. Hvala lepa! — Za Slovensko Stražo nam je poslal gospod Josip Ferk 10.000 obrabljenih poštinih znamk. Hvala lepa!

1.800.000 frankov . . . (Nadaljevanje v današnjem oglasu „Srečke v korist Slovenski Straži“.)

Štajersko.

Mariborske novice.

Konstantinova slavnost v Mariboru. Spored že naznanjene slavnosti v kn.-šk. dijaškem semenišču, ki se vrši v nedeljo, dne 18. t. m., ob 5. uri zvečer in h kateri so p. n. gg. duhovniki in drugi prijatelji dijaške mladine prijazno vabljeni, je sledeče: 1. V. G. Brož: „U posavskoj šumi.“ Velika glazbena slika (Sadržaj: večer u šumi, pjevanje prepelece, kukavice, slavulja itd., ura odbija 10 sati, vartra, slipečeva pjesma, zvonovi zovu u cerkvu, orgulje kod sv. mise itd.), tamburaški zbor, vodi osmošolec Krošl. 2. „Roma“, poezije zl. Sil. Sardenko: „V katakombah“, deklamira drugošolec Stancer. 3. Anton Nedved: „Naša zvezda“, mešani zbor, vodi sedmošolec Krpač. 4. Slavnostni govor: „Ob Konstantinovem jubileju“, govori osmošolec Avšič. 5. H. O. Ogrič: „Kraljestvo tvoje“, Alegorija, tamb. zbor. 6. Fr. Ferjančič: „Naš prapor“, moški zbor. 7. „Mlini pod zemljo, ali: Zadnje ure poganstva v Rimu.“ Igra v petih dejanjih. V odmorih proizvaja klavirske točke sedmošolec Krpač.

Na naslov okrajnega glavarja. Naše pripombe o samonemškem napisu v novem poslopju okrajnega glavarstva so okrajnega glavarja vendarle dirnile. Čudno, kaj? Dal nam je naznaniti, da je sedanji samonemški napis samo na papirju in le provizoričen. Pozneje pride na njegovo mesto dvojezičen pleskan. Prav! Menimo samo, da je nekoliko preveč komodnosti, če se, ako tudi le začasno, izobeša samonemški napise. Kaj drugega, kot komodnost vendar ne more biti vzrok, kajti papir je potrpežljiv in bi gotovo prenesel tudi slovenski napis, okrajni glavar pa velik prijatelj slovenščine. Želimo pa vse eno prav odločno, da se pri drugih eventuelnih „provizoričnih“ napisih, dosedanjih so samo v davčnem oddelku, varuje pariteta. Mi si s tem prihranimo pripombe, okrajni glavar pa — nervoznost.

Proti „Blumentagu“ vlada tudi v nemških krogih velika nevolja. Ljudje se jezijo in zabavljajo, češ, kako pridejo oni do tega, da naj pomagajo zidati kočjo, kjer se bodo dobro imeli nekateri maloštevilni. Kdor hoče na Pohorju komodno in lušno živeti, naj sam plača. Seveda, na dan „Blumentaga“ se bo tem opozicijalcem, kakor vedno, skrivil hrbet. Samo če jih bo zadel pogled kakega mogočnjaka, pa bodo kupovali cvetlice, da se bodo sami sebi smilili. Možatost pa taka!

Stiri bratje izvršili samoumor. Zadnjič smo že poročali o samoumoru trgovca Reichenberga in dostavili, da sta že dva njegova brata pred njim storila isto. To moramo popraviti v toliko, da so že trije bratje pred njim storili konec lastnemu življenju, in je on sedaj četrti. Pač temna usoda, ki počiva nad družino.

Glasbeno društvo v Mariboru priredi v soboto, dne 24. t. m., v Narodnem domu vrtni koncert in sicer v prid Ruške kočje. Prijatelje naroda in lepe godbe vabi k obilni udeležbi odbor.

Dramatično društvo v Mariboru. V nedeljo, 18. t. m. in v torek dne 20. t. m. gostujejo na našem odru člani ljubljanskega deželnega gledališča. Vpizori se v nedeljo, dne 18. majnika, velezabavna veseloigra: „Sladkosti rodbinskega življenja“, v torek dne 20. majnika pa zanimiva dramatična novost: „Nepoštenost.“ Začetek predstave je obakrat točno ob 8. uri zvečer. Blagajna se odpre ob 7. uri zvečer. Ob enem opozarjamo na IV. redni občni zbor, ki se vrši v petek, dne 23. t. m., ob 8. uri zvečer v kmečki sobi Narodnega doma in na diletantski zabavni večer z jako zanimivim vspeškom v soboto, dne 31. t. m., v veliki dvorani. Vabila se bodo razdelila pri predstavah. — Odbor.

Sv. Magdalena. V nedeljo, dne 18. t. m., popoldne po večernicah, zboruje podružnica Slovenske Straže pri Sv. Magdaleni v Mariboru v društveni sobi. Govori g. Vl. Pušenjak. Pridite!

Studenci pri Mariboru. V nedeljo, dne 1. jun., priredi tukajšnje katoliško slovensko izobraževalno društvo na vrtu gostilne gospoda Robiča v Lembahu veselico, pri kateri bodo igrali društveni tamburaši. Vstopnina je 30 v. Začetek ob 1/3. uri popoldne.

Nova trgovina. Tukajšnji trgovec gospod Alojz Šumenjak se otvoril pri Sv. Benediktu v Slov. g. podružnico s šnečerijskim in manufakturnim blagom. Več v inseratu.

Celjske novice.

Celje. Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Celju vabi na velezanimivo skioptično predavanje o balkanski vojski v 150 slikah, ki se priredi v nedeljo, dne 18. maja, ob 1/4. uri popoldne, v dvorani pri „belem volu.“ Vstopnina 30 v. Čisti dobiček gre v prid „Slovenski Straži.“ — Odbor.

Smrtna kosa. Dne 13. t. m. je umrl bivši lastnik hotela „Post“, Jurij Strauss v 62. letu svoje starosti.

Ptujske novice.

Družba „Poetovja“ je dobila koncesijo za gradbo električne centrale.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptuj, minoritski samostan, naznanja vsem, ki imajo vključ sedanjih denarni suhi kraj prihranjenega denarja, veselo novico, da obrestuje od dne 15. t. m. naprej vse

hranilne vloge po 5%. Sprejema tudi hranilne vloge pri drugih hranilnicah in posojilnicah, oziroma njih knjižice in jih obrestuje, ne da bi se s tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi imel vlagatelj pri tem kakih potov ali sitnob. Prošnje za c. kr. sodnijo za vknjižbo in izbris vknjižbe dela posojilnica sama in sicer brezplačno; stranka plača pri tem samo koleke.

Ljutomerske novice.

Požar je uničil gostilničarki gospej Kozinovi in posestnici Semeničevi na Kamenščaku hišo in gospodarsko poslopje. Vžgale so se saje, kar je povzročilo nesrečo. Gasilno društvo v Cezanjevcih je takoj prihitelo ter se je trudilo, da se ogenj ni širil na sosedna poslopja. Radi pomanjkanja vode se ni moglo mnogo rešiti.

Smrt. V Ljutomeru je bil dne 14. t. m. pokopan klepar Ludovik Majer. Pokojnik je bil hud naš narodni nasprotnik.

Sramli. V Ljutomeru imajo Nemci godbeni klub, takozvane Šramle. Dne 1. maja so ti koncertovali pri Vaupotiču v Noršincih. Čudno je pri tem, da je dovoljeno c. kr. davčnemu uradniku Sideritschu, sodelovati pri godbi za ples. To je vendar preveč poniževalno za c. kr. uradnika. Slovenski uradnik bi imel gotovo sitnosti. Je pač dvojna mera!

Drugi kraji.

Hoče. Vsi prijatelji mladinskega gibanja ob blizu in daleč, v nedeljo, dne 18. maja, v Hoče! Vspored: ob 10. uri dopoldne pridiga (gospod dr. J. Hohnjec), blagoslovljenje nove zastave in slovesna sv. maša. Popoldne ob 3. uri veselica v hiši gospe Terezije Rojko: 1. Pozdrav. 2. „Vesela pesem nedolžnega mladeniča“, (A. M. Slomšek), deklamira Orel. 3. Govor (velečastiti gospod dr. Hohnjec). 5. „Domo-vini“ (Vilhar), poje mešan zbor. 6. „Pravica se je skazala“, šaloigra s petjem. Vstopnina 40 vinarjev, sedeži 80 vinarjev. Ker se čisti dobiček porabi za Orle in novo zastavo, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Sv. Križ pri Mariboru. V nedeljo, dne 25. t. m., se vrši po sv. maši v župnišču letošnji redni občni zbor kovaške posojilnice, na katerem bo govoril gospod nadrevizor Vlado Pušenjak iz Maribora. Radi tega je želeli, da se vsi člani, pa tudi drugi prijatelji združništva, tega velevažnega zborovanja v mnogem številu udeležijo.

Sv. Lovrene nad Mariborom. Na binkoštni ponedeljek so priredili tukaj vrli mariborski gimnazijci pod pokroviteljstvom velečastitega gospoda profesorja dr. Antona Medveda veselico v prid Dijaške kuhinje v Mariboru, ki je krasno uspela. Vprizorili sta se dve gledališki predstavi: „Zaklad“ in „V civilu.“ Akoravno so ves dopoldan viseli nad Pohorjem neprijazni oblaki in je škropil dež, se je zbralo vendar od blizu in daleč mnogo občinstva, da tako podpira prekornost dijaško kuhinjo v Mariboru. Dvorana je bila napolnena polna. Gimnazijci so nastopili vrlo dobro in pokazali, kaj znajo. Pozabiti se ne sme omeniti, da so tudi dame, ki so sodelovale pri igri „Zaklad“, izvrstno nastopile. V prvi vrsti gre vse priznanje Vajdi (gospodična Angelica Hr.), ki se s svojim krasnim nastopom izzvala cele aplavze in so bile nekatere slike tako mične, da so stopile gledalcem solze v oči. Bodi tem potom vsem velecenjenim damam izrečena iskrena hvala za trud in sodelovanje. Tudi vloge Pehač (gospod Kr.), Rovar (gospod Zajšek), Lipe (gospod Vauhnik) so bile dobro rešene. Istotako moramo pohvaliti kvartet pevcev, ki je zapel marsikatero mično pesem. Vsem sodelovnikom izrekamo v imenu Dijaške kuhinje v Mariboru srčno hvalo za trud.

Št. Hl v Slovenskih goricah. Kmetijsko bralno društvo ima v nedeljo, dne 25. t. m., popoldne, svoj občni zbor. Pride govornik iz Maribora.

Jarenina. Pri občinskih volitvah, ki so se vršile za tukajšnjo občino dne 8. t. m., so bili izvoljeni v odbor: v tretjem razredu: Ignac Supanič, A. Lorber, Anton Sparl, Anton Dроз; v drugem razredu: Avgust Lorber, Janez Šabeder, Miha Šabeder, Jurij Pahernik; v prvem razredu: Janez Wenger, Anton Kolarič, Jurij Vernik, Karol Schmirmaul. Sami vrli pristaši naše Slovenske kmečke zveze. Nasprotnikov ni bilo blizu. Imena teh mož jamčijo, da ostane Jarenina, kakor do sedaj, v taboru Kmečke zveze.

Jarenina. V nedeljo, dne 25. t. m., ponovi naša Dekliška zveza gledališko igro „Nežka iz Blede.“ V nedeljo, dne 1. junija, pa priredi bralno društvo večjo veselico s sodelovanjem akademičnega društva „Zarja“ iz Gradca.

Gačnik. Dne 13. t. m. je bil pokopan v Jarenini 78letni kmet v Gačniku Jurij Herič. Stal je pokojni pri volitvah za pesniško občino vedno v vrsti naših slovenskih boriteljev. Svetila mu večna luč!

Sv. Miklavž pri Ormožu. Nekaj o naši žandarmeriji. Ko smo pred skoraj tremi leti dobili orožniško postajo, smo bili prepričani, da se vrne z orožni-ki mir in varnost v naše kraje. Leta in leta smo bili na milost in nemilost izročeni raznim tatinskimi družbam, ki so se vgnezdile med nami in delovale z ogrskimi cigani in drugimi obmejnimi prifriganci. In našemu prejšnjemu orožniškemu postajevođu in pa orožnikom iz Ormoža se je posrečilo, nas te druhal za nekaj časa rešiti. Zopet pa so se prigodile živin-ske in razne druge tatvine in sedaj res ne vemo,

kdaj da se povrne mir in varnost v naše kraje. Orožniška postaja je torej pri nas zares potrebno. To so oblasti svoječasno tudi same izprevidele, ko so nam dale orožniško postajo. In sedaj pa naj orožnike izgubimo, kakor se govori?! Pridejo bojda k Sv. Bolienku pri Središču. Tam dobijo stanovanje ceneje in kar baže najbolj vleče, privatno stanovanje za sedanjega postajevođu, ki pri nas še bojda ne najde stanovanja. Govori se celo vobče, da pride postaja edino zavoljo tega stran. O stvari še ni izpregovorjena zadnja beseda in mislimo, da bodo oblasti ukrenile gotovo to, kar je v korist prebivalstva.

Središče. Dekliška zveza ima v nedeljo, dne 25. t. m. svoj mesečni shod.

Vučjvas. Kmetijska podružnica v Vučjvasi priredi na telovo, popoldne po večernicah, v gostilni gospoda Muhiča v Križevcih zanimivo predavanje o Balkanu in balkanski vojski s skioptičnimi slikami.

Frankolovo. Veselica, katero je priredila Mladeniška zveza tukajšnjega kmetijskega katoliškega izobraževalnega društva na binkoštno nedeljo, se je vkljub slabemu vremenu vendar le vršila in dobro uspela. Mladenci so v igrah „Krčmar pri zvitem rogu“ in „Izgubljeni sin“ jako dobro izvršili svoje vloge navzlic temu, da so morali cel teden neumorno delati, da so dodelali nov oder, ki ga je slikar gospod Vipotnik iz Žalca preslikal. Ker je dež mnogo ljudi zavrnil, se bo igra na trojiško nedeljo, to je dne 18. t. m. zopet ponovila. Občinstvo se vabi k udeležbi v najobilnejšem številu!

Sv. Jošt na Kozjaku. J. S. Z. priredi v nedeljo, dne 1. junija, velik slavnostni izlet iz Saleške doline k Sv. Joštu. Vspored je sledeči: ob 10. uri je sv. maša in pridiga. Po sv. opravi se pred cerkvijo kratko zborovanje J. S. Z. in na to obed. Po obedu se podamo na vrh hriba poleg cerkve, ki nam nudi krasen razgled po celi Savinjski, Saleški in Mislinjski dolini. Nato se vrnemo iz hriba k župni cerkvi, kjer bo prosta zabava s petjem mešanega zbora. Kdor ima okus za razgled in pošteno zabavo, naj prihi ti ta dan na to prijazno goro. Na izletu bo govoril gospod dr. Veble iz Celja.

Gradec. Slovensko katoliško akademično tehnično društvo „Zarja“ v Gradcu priredi v soboto, dne 17. t. m., ob 8. uri zvečer, svoj drugi redni občni zbor v društvenih prostorih z običajnim dnevnim redom.

Laški trg. Drolzovo gostilno, znano pod imenom „Akademie“, je za več let vzel v najem trgovec gospod Rudolf Dergan, vrli trboveljski narodnjak. Gostilno priporočamo obiskovalcem Laškega trga, katero smo resno rabili.

Št. Hl pod Turjakom. V nedeljo, dne 25. maja, po prvem sv. opravi, se vrši v gostilni pri gospodu Kraševcu ustanovni shod nove skupine J. S. Z. Poročat pride g. V. Zajc.

Staritr pri Slovenjgradcu. V nedeljo, dne 25. t. m., popoldne ob 3. uri, se vrši v gostilni gospoda Antona Ibla poučno zborovanje J. S. Z. Poroča g. Vek. Zajc.

Šoštanjski okraj. J. S. Z. priredi v nedeljo, dne 18. t. m., troje zborovanj in sicer: zjutraj, takoj po rani sv. maši se vrši shod v Št. Martinu pri Veljenju v gostilni gospoda A. Meža (prej Lahovnik, po domače Kokošinek); v Šoštanju se vrši shod v cerkveni hiši, takoj po drugem cerkvenem opravi, in tretje zborovanje se vrši, in sicer ustanovno, v Nazarjih, popoldne ob 4. uri, pri Toniču. Vabljeni ste povsod, da pridete v obilnem številu. Naj nihče ne zamudi, ta dan priti na shod. Poročat pride gospod Vekoslav Zajc.

Šoštanj. Pretečeni teden so priredili tukajšnji Slovenci novodošlemu duhovnemu svetovalcu in župniku, velečastitemu gospodu Attenederfu prisrčno ovacijo v obliki podkornice.

Latkovav. Požarna bramba ima v nedeljo, dne 18. t. m., svoj redni občni zbor pri gospodu načelniku Francu Cilenšek. Začetek točno ob 3. uri popoldne.

V Luče pojdemo na kvaterno nedeljo vsi! Zakaj tamkaj bomo slišali krasno petje in prikazovale bodo vrle dečle „Dve materi.“ In da vidiš ta oder in to razlikovanje in spreminjevanje! Kdor je na binkoštno nedeljo videl, se ni mogel načuditi. V nedeljo bo pa še lepše! Torej, sosedje, vsi v Luče, ob 2. uri popoldne se začne!

Primorsko.

Nadomestne deželnozborske volitve v Pulju. Laški liberalci so postavili za kandidata v tretjem volilnem okraju dr. Karola Devescovija. Nadomestna volitev se vrši v nedeljo, dne 18. t. m.

Poneverjenja v Pulju zopet pred sodiščem. Predvčerajšnjim so aretirali glavnega obtoženca že znanih puljskih občinskih sleparjev, ki so bili pred rovinjsko poroto oproščeni, namreč bivšega mestnega blagajnika Galanteja. Preiskave so se ponovile, in pokazale so se nove sleparije, o katerih se preje še ni nič vedelo. Uvedena je nova preiskava ne samo proti onim 10 oproščencem, marveč tudi proti porotnikom, ki so jih oprostili. Vsi, celo Italijani, so se čudili tej famozni oprostitvi in že takrat se je širila tiha govorica, da tu ne more biti vse v redu. Seveda se takrat še ni smelo javno govoriti, vendar je ta govorica dosegla, da se je začelo preiskovalno so-

dišče s to umazano afero zopet baviti in sedaj je obravnava v polnem teku. Pričakuje se v kratkem novih iznenadenj in novih aretacij. Italijani so vsled tega silno poparjeni in njih veselje po prvi oprostitvi se je spremenilo zopet v strah.

Koroško.

Duhovniška vest. Prezenteram je na župnijo Breza na Koroškem tamošnji provizor č. g. Leopold Kassl.

Kranjsko.

V Postojni je bilo na binkoštni ponedeljek okrog 3500 tujcev. Z ozirom na lansko leto je bilo tujcev okoli 600 manj. Krive so različne razmere. Vkljub velikemu številu tujcev je vladal na postojnskem kolodvoru vzoren red. Veliko število izletnikov je letos tvorilo domače slovensko občinstvo iz Ljubljane.

Narodno gospodarstvo.

Davčna pošast požre vse, kar more. Ni ji zadosti, da požira že itak previsoke davke, ampak gleda na vse strani, kjer bi mogla še kaj pogoltniti. In nedavno so listi poročali o sledečem zanimivem slučaju, ki priča o njeni nenasitni požrešnosti. Neki posestnik se je notarskim potom zavezal, da hoče svoji hčeri po dopolnjenem 18. letu ali pa v slučaju zgodnje omočitve izročiti 18.000 K. Davčna oblast je pripisala na to svoto „darovalno“ pristojbino, kateri se je uprl posestnik, a njegov priziv je bil zavrnjen. In tudi upravno sodišče je zavrnilo posestnikovo pritožbo in utemeljilo svojo razsodbo s tem, da se je izreklo, da je vsaka svota, ki je obljubljena za doto, navadno darilo, od katerega se mora plačati predpisana davčna pristojbina.

Kaj mora storiti zadrugar, če pri zadrugi ni kaj prav? Nekateri člani naših zadrug mislijo, kadar zvedo za kako napako pri zadrugi, da morajo takoj v gostilno in okrog ljudi, da bo ja vsakdo takoj zvedel važno novico. Novica se hitro širi in še hitreje rase. Nazadnje se dostikrat izkaže, da je bil samo nesporazum, da v resnici ni nič hudega, samo kaka malenkost, niti pipe tobaka vredna; zadruga je pa vendar navadno bolj ali manj oškodovana. Kadar se kakemu članu pri zadrugi ne zdi kaj prav, naj gre h predsedniku ali drugim članom načelstva, da stvar preiščejo, pojasnijo in če treba, popravijo. Če bi našel pri članih načelstva gluha ušesa, naj se obrne na nadzorstvo in, če bi tudi tu ne imel sreče, naj spravi stvar na občni zbor; tu se bo stvar gotovo uredila. Člani dobrih družin poravnajo vse spore doma, noben sosed jih ne izve, člani dobrih zadrug poravnajo sporne zadrugne zadeve v zadrugi, sami med seboj; kaj briga taka stvar celi ostali svet. Tudi v tem oziru je prava zadruga podobna — dobri družini.

Koliko je kmetov? Vseh kmetov je na Ogrskem 70 odstotkov vsega prebivalstva, v Avstriji 61, v Italiji 59, na Ruskem 58, na Švedskem 50, na Danskem 48, na Irskem 45, na Francoskem 43, na Norveškem 41, v Združenih državah 36, na Nemškem 35, v Švici 31, v Belgiji 21, na Škotskem 19 in na Angleškem 9%.

Razgled po svetu.

Manevri francoske mornarice. Dne 19. t. m. se prične manevri francoskega sredozemskega brodograjskega. Kakor se poroča iz uradnih krogov, bodo imele posamezne eskadre popolno akcijsko svobodo, tako da bodo ti veliki manevri lahko podali pravo sliko pomorske vojne.

Ogromna rast. Prebivalstvo mesta New-Yorka znaša po sedaj objavljenem poročilu zdravstvenega oblastva 5.332.000. Po uradnem štetju leta 1910 je pa znašalo 4.766.883.

Brat umoril blaznega brata. V norišnici v Quarto blizu Genove se je dogodila grozna tragedija. Meseca marca je prišel v Genovo Anton vitez pl. Grimburg, simpatičen, 34leten mož ter se naselil v hotelu „de France.“ Privedel je s seboj dresirano opico, s katero se je igral, kakor otrok. Ogibal se je družbe. Smatrali so ga za misantropa, toda kmalu so opazili, da je blazen. Ker pa je postal nevaren, so ga dne 28. marca prepeljali v norišnico v Quarto. O tem so poročali njegovi rodbini, ki živi na Dunaju. Pred par dnevi je prišel v Genovo njegov brat dr. Viljem vitez pl. Grimburg. Večkrat je obiskal tu svojega brata ter zahteval od vodstva zavoda, naj mu izroče brata, da ga prepelje v deželno norišnico v Steinhofu. Vodstvo je hotelo ugoditi tej želji in že dne 10. t. m. naj bi blazni odšel iz zavoda. Ta dan je prišel Viljem vitez pl. Grimburg v Quarto. Imel je s seboj dresirano opico, ki jo je hotel darovati bratu. Prosil je ravnatelja zavoda, naj mu dovoli, da bo nekaj časa sam z bolnikom, kar pa se mu ni dovolilo, ker je bil bolnik zelo nemiren. Vendar pa so bratu dovolili, da je govoril z bolnikom v govorilnici v navzočnosti strežaja. Oba brata sta hodila po sobi gor in dol. Nato sta hotela oba oditi v celico bolnikovo, toda strežaj jima je hotel to zabraniti. A dr. Grimburg pa je rekel, da mu je ravnatelj to dovolil.

Oba sta šla nato v celico ter se tam pogovarjala. Okoli šestih je prišel strežaj ter pozval dr. Grimbura, naj gre iz zavoda. Komaj je strežaj odšel, se je zaslišal strel. Strežaj se je vrnil ter našel bolnika mrtvega. Dr. Grimbura pa je poljuboval mrtvemu bratu obraz. Pri zasliševanju je dr. Grimbura izjavil, da se je nesreča zgodila le vsled slučajja. Blaznik mu je iz žepa potegnil revolver. Čeprav je mislil, da ni nabasan, mu ga je vendar hotel odvzeti. A pri tem pa se je revolver sprožil in krogla je zadela bolnika v prsa. Govori se tudi, da je hotel dr. Grimbura rešiti svojega brata grozne bolezni in da ga je vsled tega ustrelil. Drugi zopet pravijo, da je dr. Grimbura to storil v hipni blaznosti. Rodbina finančnega komisarja dr. viteza pl. Grimbura je dobila privatno brzojavko, da ni finančni komisar ustrelil svojega blaznega brata, temveč da je bolnik njega zabil.

Lilijsko mlečno milo s konjičkom

iz tovarne Bergmanna & Co., v Dečinu ob Labi

je in ostane neprekosljivo v učinku zoper poletne pege in se pri racionalnem negovanju kože ne more pogrešati. To nepobitno dokazujejo vsak dan došla priznana pisma. Komad 80 vin. in se dobi v lekarnah, drožerijah in parfumerijah itd. Da si ohranijo dame nežne roke, se je izborno izkazala Bergmannova lilijska krema „Manera“. Dobi se povsod v tubah po 70 vinarjev.

Ognjeniška žrela — trdnjave. Združene države severoameriške so na Havajskih otokih zgradile velike moderne trdnjave. V to svrhu so podjetni ameriški inženirji uporabili žrela ugaslih ognjenikov. Tako so na ognjeniških grebenih otoka Oahu zgrajene trdnjave, ki dominirajo nad Honolulujem in njegovo prostrano lukco, kakor tudi nad ameriško mornariško postajo Pearl Harbor. Vrhovi se dvigajo do 700 metrov višine. Preje so se domačini (urojenci) s strahom ogibali teh bregov, ker so si pripovedovali, da je v tistih žrelih svoj čas prebivala strašna boginja Pele. Pred petimi leti so Američani začeli v žrelih graditi trdnjave in nedavno so montirali tam v njih prve težke 12palčne topove. Z morske straue bo sovražniku skoro nemogoče doznati pozicijo baterij, nasprotno pa nudi Američanom naravna formacija žrel izborni položaj za topniški ogenj in kontrolo nad njegovimi uspehi. Nedavno izvedeni poskusi so morali izvrstno izpasti, ker je vlada sklenila, da na enak način utrdi tudi žrelo na Pukakiju, ki se dviga devet angleških milj zapadno od Honoluluja in vlada nad mornariško postajo Pearl Harbor z zapadne strani.

Knežja vožnja kočnara. Za zoologični vrt v San Franciscu so v kalifornijskih gorah nedavno ujeli divjega kočnara, čegar rod zelo hitro izumira, in je postal že zelo redek. Kočnara so na neki postaji sredi pragozda spravili v poseben voz, ki je bil ves obložen z blazinami. Za spremstvo sta mu bila pridružena dva živinozdravnika, štiri slugi in dva uradnika zoologičnega vrta. Kočnara, ki je baje vre-

den 200.000 dolarjev, je vožnjo izvrstno prestal. Vsi potni stroški so znašali 6000 dolarjev. Pravijo, da te vrste kočnara nikoli dolgo ne živi v sužnosti.

Novo zdravilo. Dr. Clarence A. McWilliams v New-Yorku je razglasil, da se že nekaj časa v Rockefellerjevem zavodu poizkuša neki nov način zdravljenja pljučnice. Ali se novo zdravljenje obnese v vseh slučajih, se še ne more trditi. Gotovo je le, da se je pri doslej zdravljenih bolnikih že po prav kratkem času opazila očitna poboljšava. Pri novem zdravljenju se rabi nov serum.

Največja mesta na svetu. Po izvestjih zadnjih ljudskih štetev je na vsem svetu skoraj 60 mest, ki imajo več kakor pol milijona prebivalcev. V Evropi jih je največ, namreč 29, v Aziji 18, v Ameriki 10, v Avstraliji 2 mest. Pravih orjaških mest z nadmilijskim prebivalstvom je na vsem svetu 20, in sicer so sledeča, razvrstena po višokosti prebivalstva: London, Novi-Jork, Paris, Tokio, Chicago, Berlin, Dunaj, Peterburg, Moskva, Hamburg, Carigrad, Filadelfija, Buenos-Aires, Rio de Janeiro, Kalkuta, Bombay, Peking, Sinangfu, Kanton in Osaka. V teh mestih prebiva ogromno število ljudi, namreč nad 38 milijonov.

Umor pruskega vojaškega atašeja v Monakovem. Iz Monakovega poročajo: V torek, dne 13. t. m. opoldne je neki navidezno blazni človek z imenom Strasser ustrelil nekega višjega stražmojstra pomožnega moštva. Ko je stražmojstru prihitel na pomoč pruski vojaški ataše, major pl. Lewinski, je Strasser dvakrat ustrelil nanj in ga tako nevarno ranil, da je kmalu nato na kirurški kliniki umrl. Atentator je bil takoj aretiran. — Drugo poročilo pravi: Ko je šel vojaški ataše major Lewinski dne 13. t. m. ob 1. uri popoldne na povratku iz poslanstva skozi Prinzregenten-Strasse, je vstrelil nanj 34letni livar Ivan Strasser. Major je potegnil sabljo, da se obrani moža. Majorju je takoj prihitel na pomoč nadstražmojster Bohlender, ki pa je obležal na mestu mrtev. Strasser mu je pognal kroglo naravnost v glavo. Major Lewinski se je zgrudil pri Hohenzollernski palači nezavesten na tla. Odpeljali so ga takoj na neko bližnjo kirurško kliniko, kjer pa je kmalu nato izdihnil.

Zrakoplovstvo. Švicarski avijatik Bider je poletel dne 13. t. m. čez Bernske planine. Vzdignil se je pol peti uri zjutraj in preletel planine v višini 3200 metrov.

Olimpijske igre v Atenah. Komite olimpijskih iger je sklenil, prirediti prihodnje mednarodne olimpijske igre v Atenah in sicer že spomladi 1914.

Število Slovanov na celnem svetu. Začetkom l. 1913 se je našlo nad 165.000.000 Slovanov, to je ravno ena desetina celokupnega človeštva. Slovani se dele tako-le: 71.300.000 Velikorusov, 35.600.000 Malorusov, 22.500.000 Poljakov, 10.300.000 Srbov in Hrvatov, 7.650.000 Čehov, 7.550.000 Belorusov, 4 mil. 740.000 Bolgarov, 2.800.000 Slovakov, 1.530.000 Slovencev, 1.200.000 macedonskih Slovanov, 380.000 Kašubov, 160.000 lužiških Srbov, vsega skupaj torej je 165.550.000 duš. Če se vpoštevajo razne potujčene Slovane, ki se bodo ob ugodnih razmerah zopet vrnili v naročje slovanstva, bo Slovanov blizu 200.000.000. Od 165.500.000 Slovanov živi v Rusiji 118.000.000, v

Avstro-Ogrski in Nemčiji 31.000.000, v balkanskih slovanskih krajevinah 10.000.000, v Ameriki 5 mil., in ostali v Rumuniji, Italiji, Franciji, Švici, Mali Aziji, Kini, Buhari, Perziji in Kitajski.

Cerkev zgorela. Iz Londona poročajo: Lepa in moderna cerkev sv. Katarine v Hatchamu, v južno-vzhodnem delu mesta Londona, je zgorela. Škoda pa cenijo na 10.000 funtov sterlingov. Splošno prevladuje mnenje, da so cerkev zažgale sufragetke. Župnik je izjavil, da je vidil opoldne tri ženske v bližini cerkve. Klopi in stoli v cerkvi so bili baje politični z benčinom.

Sufragetke. Iz Londona poročajo: V razstavi psov je bil zastrupljen Peking-pes, ki je bil cenjen na 40.000 mark ter odlikovan. Lastnica psa je dobila od sufragetk sledečo dopisnico: „Žal, smo morale vašega dragega psa žrtvovati. Vsi lastniki dragoce-nih stvari naj bodo v strahu! Derby-zmagovalec velja naš atentat.“

Srajca je srajca, trdijo nekateri. Pa vendar ni vse eno, kako srajco nosite. Posebno poletu, ko se človek poti, mora paziti, da ima perilo iz zdrave tkanine in dobrega kroja. Najboljše perilo vsake vrste dobite pri prvi slovenski spodnje-stajerski razpošiljalnici J. N. Šoštaric v Mariboru, Gosposka ulica št. 5. V zalogi je vedno razno perilo, ker ima lastnik tudi izdelovalnico. — Fine srajce iz čefira stanejo 2.40, 2.80, srajce iz zelo finega blaga, prsa iz pralne svile 3.20, 3.60, 4.— Kdor naroči tri komade, dobi poštne prosto, pri šestih komadih pa dobi še 10% popusta. Neugajajoče se zamenja, ali pa vrne denar.

V Ljutomeru iščem solčno, snažno, večje stanovanje, oziroma celo hišo v najem za september. Ponudbe s pogoji se naj naslovijo glavnopoštno-ležeče Gradec, pod „Tivoli“, do najpozneje 23. V. 1913.

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno. (Jamstvo 3 leta.)

14 karatni zlati prstani	4—
14 karatne zlate ure za gospode	40—
Srebrne ure	K 6:50
Srebrne ure s 3 srebrnimi pokrovi	9:50
Pristne tula ure dvojno pokrovo	13—
Ploščate ure iz kovine	6—
Srebrni pancir-veržice	2—
14 karatne zlate veržice	20—
Amerikanske zlate double-ure	10—
Goldin Roskopf ure	4—
Prave železničarske Roskopf-patent.	
Prava nikeln. točno na min. idoč	K 5—
14 karatne zlate ženske ure	19—
Viseče stenske ure na nihala	10:80
Kuhinjske ure	2:40
Budilke	3—
Budilke z dvojnimi zvoncem	8:50

A. Kiffman, Maribor M. 49

Velika tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

Za smeh.

Neverjetna.

— Kaj si že zopet tukaj? Saj sem ti rekel, da ti ne kupim nove obleke.

— Reci še enkrat, mogoče si se premislil!

Pravi.

Sodnik: „Ste oženjen?“

Zatoženec: „Ne.“

Sodnik: „Torej ste neoženjen?“

Zatoženec: „Tudi ne!“

Sodnik: „Za božjo voljo, kaj pa?“

Zatoženec: „Zaročen“

Samogovor pivea.

„Kadar sedim pri literku, premišljam, če je resničen pregovor, da vino skrbi ubija. Stare skrbi in sitnosti res prežene, rodi pa nove skrbi: s čim bom plačal!“

O lajševanju.

Narednik vojaku, ki je prepozno došel od dopusta: „Sto zločincev, kje pa ste bili toliko časa? 12 ur prepozno ste došli! Za to dobite sedaj tri dni zapora!“

Vojak: „Oprostite, gospod narednik, moja mati mi je dala en žakelj jajc za Vašo soprogo in zato nisem mogel prej —“

Narednik: „Je že dobro! Z žakljem jajc človek ne more teči — zato bom eno oko zatisnil!“

Od sodnije.

Sodnik: Vi samo lenuharite, vaša žena pa se mora z delom ubijati, da vas preživi. Vi bi morali ž njo deliti hudo in dobro.

Obtoženec: Gospod sodnik, naj verjamejo, da je tako. Dobrega tako nič nimava, trpljenja pa sva si pošteno razdelila: jaz grem prej spat, ona pa vstane prej. Ali to ni pravično in pošteno?

Usmiljenje.

— Ali ima tvoja žena še vedno tako veliko usmiljenje z živalmi?

— Še vedno! Pomisli: še kadar hoče klavir igrati, mora dekla našega psička na sprehod peljati!

Ven je zletel!

Tujec: No, slišite, gospod gostilničar, v časopisih se hvalite, da imate kuharja, tu se je pa neki gost ravnokar ostro pritožil, da vaš kuhar nič ne zna. Ali je pritožba pomagala?

Gostilničar: Seveda je pomagala — je že ven zletel!

Tujec: Kuhar?

Gostilničar: Ne, gost.

Ne zabavlja.

Predstojnik: Snoči so pri „Rdečem volku“ nekateri gospodje na-me zabavljali, da se je kar tema delala. Grozno, škandalozno so zabavljali. In vi pa, gospod, ste sedeli pri tisti mizi, ste vse to poslušali, in niste zinili niti besedice!

Uradnik: To se ob sebi razume, gospod predstojnik; jaz načeloma nikdar ne zabavljam na svojega šefa.

Se ne loči.

Odvetnik: Torej, milostljiva, vaš soprog je zadovoljen, da se od njega ločite in je pripravljen, plačevati vam mesečno sto kron.

Gospa: Samo sto kron na mesec? Ta nesramni človek. Ne! Pa se raje ne ločim in ostanem pri njem.

Zviti ata.

Stric: No, Pepček, kaj si pa li dobil za god?

Pepček: Lepo britev.

Stric: Kaj, britev? Saj si še le 9 let star!

Pepček: Ata so rekli, da toliko časa, da mi bo zrasla, bodo pa britev sami rabili.

Inseriranje.

— Ti, ali inseriranje v časopisih res tako pomaga, kakor govore ljudje?

— Res, res! V soboto zvečer sem inseriral, da iščem za svoje skladišče nočnega čuvaja in v nedeljo zjutraj so že vlomili tatovi.

Lepo vreme.

— No, kaj: mraz, sneg, dež, kako se ti pa dopade to spomladansko vreme?

— O, prav izvrstno! Moja žena se je že tako prehladila, da že tri dni ne more izpregovoriti nobene besede.

A u, a u!

Slikar: Ljudje ne marajo mojih slik? Ker jih ne razumejo! Jaz sem svoji dobi gotovo za pol stoletja naprej...

Gospodinja: Meni pa ste kvartir že za tri mesece nazaj dolžni!

Nemogoče.

Gospod: Vselej ko vidim v ogledalu svojo glavo, se mi naježijo lasje!

Zvit jud.

Jud se vrača s trga s polno možnjo denarja. Na potu ga napade ropar in zahteva denar, držeč mu nasproti revolver.

Jud reče: „Vidim, da ti ne uidem. Moj denar je izgubljen. A, da mi bodo doma verjeli, da sem bil res napaden, prosim, prestreli dvakrat moj klobuk! — In zdaj še oba rokava moje suknje! — No, pa še hlače enkrat!“

Ropar: „Nimam nobene kroglice več.“

Jud: „A tako, potem mi pa nisi več nevaren“, reče jud in steče, kar so ga noge nesle, da mu ropar ni mogel slediti.

Kaznovana radovednost.

Malokje je toliko radovednosti, kakor pri porokah. To se vam takrat nabere radovednih žensk! Izvrstno pa je izplačal te radovednice mežnar v N. Ko je bila pred cerkvijo že zbrana cela truma žensk, kralju Judov?

Deček: „Ker je bil nervozen!“

Težko.

Sodnik: Koliko ste stari, gospa? Vprašanje je gotovo neprijetno, kaj ne?

Gospa: Kaj vprašanje? Odgovor mi je neprijeten!

Gostilna

s trafiko in trgovina, 1 uro od Maribora na okrajni cesti Maribor Ptuj, jako prometni kraj, se vsem zemljiščem in premoženjstvom, pod roko takoj proda. Pogoji ugodni. Naslov se izve v upravnistvo lista.

Služba organista in cerkovnika

pri Sv. Vidu niže Ptaju se razpisuje. Pojasnila daje župnijski urad. 111

Proda se lepa, enonadstropna, vili podobna hiša, obstoječa iz 5 zidana, sob in gospodarskega poslopja, 2½ orala sadonosnika in njive, s stiskalnicco. — Lega v prijaznem trgu Gornja Radgona, tik župne cerkve sv. Petra, 5 minut od želez. postaje Gornja Radgona in 5 minut od mesta Radgona. Nese mesečno 50 K najemnine. Zaradi lepe, mirne lege, brez prahu, z vrtom obdana, posebno pripravna za kakoga duhovnika-penzijonista. Cena in plačilni pogoji se zvejo pri gospodu Janezu Lančiču, kleparskemu mojstru v Gornji Radgoni. 70

Kdor hoče svoj kapital varno in dobičkonosno naložiti, naj kupi lepo novo, 2 nadstropno hišo, še 8 let davka prosto, v mirni, lepi legi v mariborskem predmestju. Plačilni pogoji ugodni. Proda se takoj. Več pove upravnistvo našega lista.

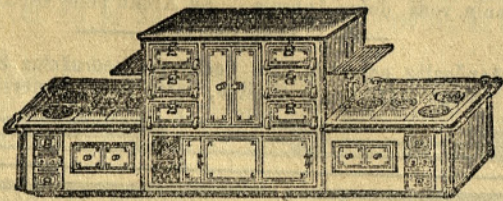
Razglas.

Občina Trbovlje odda mlin s tremi tečaji in stopami. Mlin je popolnoma na novo opremljen in edini mlin v Trbovljah.

Ponudbe naj se pošljejo na županstvo do dne 20. maja 1913.

Županstvo Trbovlje, dne 2. maja 1913.

92

Župan.**Tovarna za peči H. KOLOSEUS**
Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.

Ekonom,

z najboljšimi spričevali, oženjen, doslužben vojak podčastnik, izurjen v vsaki stroki vrtnarstva, vinoreje, sadjereje poljedelstva, živinoreje ter drugih v to stroko spadajočih predmetov, išče službe oskrbnikana kakor grajščini ali veleposestvu. Kje pove upravnistvo

Za birmo!

Točna postrežba!

Dobro. Po ceni!

Veli oga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov. ceniki zastoj. Gramofone od 20-200 K.
Niklasta remoat-ura K 3:50
Pristna srebrna ura K 7:—
Original omega ura K 18:—
Kuhinjska ura K 4:—
Budilka, niklasta K 3:—
Poročni prstani K 2:—
Srebrne verižice K 2:—
Večletna jamstva,

Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach
urar in očalar

Maribor, Gosposka ulica 26

Kupujem zlatino in srebro.

Velika narodna trgovina Karol Vanič, Celje**Narodni dom**

priporoča bogato zalogo manufakturnega in modnega blaga, posebno krasne novosti za spomladne obleke po zelo znižani ceni!

Ostanki pod lastno ceno.

Postrežba točna in solidna! Vzorci na razpolago

Trgovina s steklom, parcelatom in kamenlino

Ivan Kleinšek

Maribor, Koroška cesta št. 17

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe kakor vsa v stroko spadajoča dela. : : :

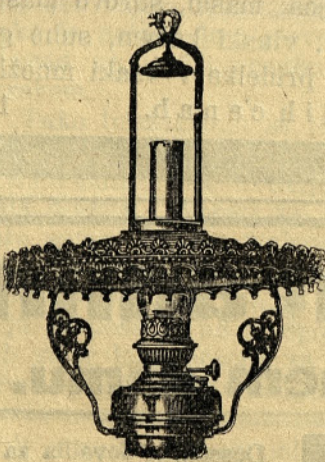
Popravila se najceneje izvršujejo!

Prevzamem vsa dela dekoracijske, slikarske in plesarske stroke, katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah.

Mihael Dobravc v Celju

Gospodska ulica 5.

Edina štajerska narodna steklarska trgovina Na debelo! Na drobno!

Franc Strupi, Celje

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzete vse steklarske del pri cerkvah in priv. stavbah.

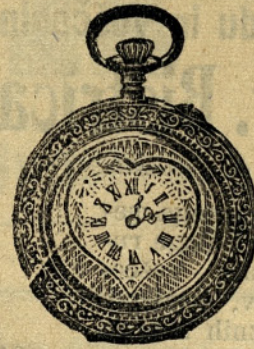
Najsolidnejša in točna postrežba.

Pozor!

Naznanjam da prodam zaradi pomanjkanja prostora in prevelike zaloge 800 parov čevljev za gospode, 2000 parov za gospe ter 500 parov čevljev za otroke, nadalje vse vrste sandal, čevljev za dom ter čevljev za birmo po najnižjih cenah. Čevlje, ki so že iz mode, vendar izborne kakovosti, prodam nizko pod lastno ceno. Domače delo Naročila od zunaj in popravila izvršujem točno in po ceni

Štefan Strašek,

prva največja zaloga obuval v Celju, Schmidgasse št. 3.

Svoji k svojim!

Priporoča se največja in najcenejša svetovna priznana slovenska trgovina

Rafael Salmič**v Celju, Narodni dom.**

Ogromna zaloga vsakovrstnih pravih švicarskih zlatnine srebrnine in optičnih predmetov.

Najnižje cene! Postrežba točna! Mail dobiček! Dobro ime!

Razpošiljanje blaga po vseh delih sveta. Vsak Slovenec naj zahteva moj novi veliki cenik, katerega dobi zastoj in poštne prosto.

Ni tisoče zahvalnih pism sem prejel vsled dobre in poštene postrežbe.

Ni treba si glavo tretiti!

Najboljše špecerijsko blago, zanesljiva kaljiva vsakovrstna

Semena

voščenih in drugih vrst sveč,

dobivate zajamčeno solidne postrežbe pri staroznanih tvrdki!

Milan Hočevar Celje

tik farne cerkve.

Radi poprave hiše in prenovljenja trgovine

prodam

1 izložbeno okno s kamenitim okvirom, 1 vrata in 3 okna z okviri po nizki ceni. ::

Ivan Ravnika, trgovec v Celju.**Goričar & Leskovšek, Celje**

Graška ulica 7 — podružnica Rotovška ulica 2.

Spomladna in poletna sezona: **Nahrbtniki** (Rucksäcke) v veliki izberi po raznih cenah.

Čaše iz papirja in aluminija.**Za veselice:** konfeti, serpentine, papirnati krožniki, servijete.**Lampijoni,** predmeti za šaljive pošte in srečolove.**Tovarniška zaloga** šolskih in pisarniških potrebščin.**Lastna zaloga** ljudskošolskih zvezkov in vseh tiskovin za urade.**Nagrobni venci in traki.****Dopisnice** savinjskih planin in druge.

Solidno blago.

Nizke cene.

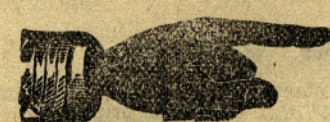
Točna postrežba,

LJUDSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V CELJU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši (HOTEL „PRI BELEM VOLU“) v CELJU, Graška cesta šte. 9, I. nadstropje

obrestuje hranilne vloge po

5%

od dne vloge do dne vzdiga

počenši s 1. januarjem 1913.

Rentni davek plačuje zadruga sama.

Inkret — odšel,
Cobel — prišel!
Vinček — ostal,
Kakor — kristal.

Kdor ne veruje — nam,
Poskusi naj ga — sam!

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem prevzel gostilno gospoda Inkreta na Lajtersperski cesti v Krčevini. Točim znana dr. Turnerjeva vina in tudi pristnega ljutomeržana. Vedno dobra kuhinja!

Fran Cobel, gostilničar.

Belilnica voska, obrt medu in voščenin Franc Cvilak, Slov. Bistrica

se priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu.

Zaloga kapljenega in precejenega medu, medice in medenjakov. Zaloga rumenega in obledenega voska, voščenihi sveč, voščenihi svitkov, stearinovih, cerkvenih in namiznih sveč v vsaki velikosti.

94

Malisno štupo, suhe gobe,

jabolke namizne in za mošt, hruške, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučno, zrnje, koruzno slamo od storžev,

smrekove storže, vinski kamen,

želod, krompir, sploh vse deželne pridelke kakor tudi petroljevske in oljate sode, ter močnate, solne in otrobne vreče kupi vsako množino, maslo itd.

**Veletrgovina s špecerijo
in z deželnimi pridelki**

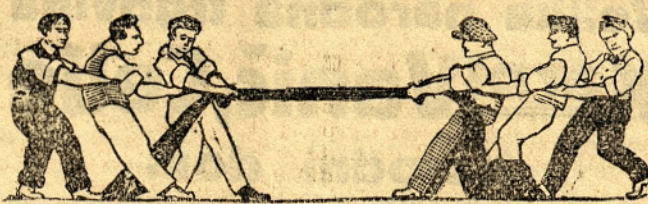
Anton Kolenc Celje
Graška ulica št. 22.

Radioaktivno termalno kopališče Toplice na Kranjskem.

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akuratov vrelec 38 stopinj C., ki daje vsak dan čez 30.000 hektolitrov radioaktivne termalne vode. Zdravljenje s pitjem in kopanjem. Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskimi boleznimi in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopeli. Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje. Gozdna okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopališka uprava.

79

Najboljše in najmodernejšo sukno za moške in volneno za ženske obleke razpošilja najceneje
Jugoslovanska razpošiljalna **R. Stermecki v Celju št. 301.**
Vzorci in cenik čez tisoč stvari z slikami poštne prosto.

od 1878! Domače sredstvo, priljubljeno in sloveče. Pri večjih naročilih zdatno znižane cene.

LEKARNARJA A. THIERRY-BALSAM
edno pristno z zeleno usmiljeno sestro kot varstvo. Oblastno varovan.

Venke ponarejenke, posnemanje in prodaja kakaga drugega balsama s podobnimi znamenji se sodnijsko preganja in strogo kaznuje. — Nedosežnega uspeha pri vseh boleznih na dihalih, pri kašlju, hripavosti, žrelnem kataru, pri bolečinah v prsih, pri pljučnih boleznih, posebno pri influenci, pri žledčnih boleznih, pri vnetju jeter in vranice, pri slabem teku, in slabi prebavi, pri zaprtju, pri zobobolu in ustnih boleznih, pri trganju po udih, pri opeklinah in izpuščajih itd. 12/2 ali 6/1 ali 1 gr. specialne stekla K 5-60.

Lekarnarja A. Thierry-Balsam
samo pristno

centifolijsko mazilo

je zanesljivo in nagotovejšega učinka pri ranah, oteklinah, poškodbah, vnetjih, tvorih, odstranjuje vse tuje snovi iz telesa in radi tega dostikrat na pravi operaciji nepotrebno. Zdravilnega učinka tudi pri starih ranah i. t. d. 2 dozi staneta 3-60 K.

Naroči se: Lekarna k angelju varihu, ADOLF THIERRY v PREGRADI pri ROGATCU. Dobi se v vseh lekarnah in sicer v Mariboru v lekarni W. A. König.

Alojz Šumenjak

trgovina manufaktur-
nega, špecerijskega
blaga in železnine

Sv. Benedikt v Slov. goricah

v posojilniški hiši,

priporoča svojo veliko izber. Kupuje vsakovrstne deželne pridelke, kakor: jajca, maslo, surovo maslo, fižol, oves, pšenico, ječmen, vinski kamen, suhe gobe, itd., sploh vse deželne pridelke v vsaki množini po najvišjih cenah.

115

Srečke v korist „Slovenski Straži“!

1,800.000

frankov znašajo pri vsakoletnih 6 žrebanjih

glavni dobitki turških srečk!

Vsaka srečka zadene in ima trajno denarno vrednost! Kupnina se poravnava v mesečnih obrokih po samo 4 K 75 vin. Kupec zadobi izključno igralno pravico že po vplačilu prvega obroka: Prihodnje žrebanje 1. junija 1913.

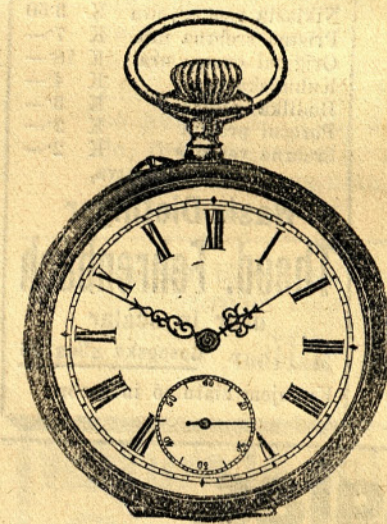
2,387.000

oziroma frankov, znašajo pri vsakoletnih 15 žrebanjih glavni dobitki izborne skupine 4 srečk na mesečne obroke po samo 5 K 25. vin.

Naročila sprejema in pojasnila daje za „Slovensko Stražo“ gospod Valentin Urbančič, Ljubljana. Sprejmo se provizijski zastopniki!

Ure za birmo!

repasirane s pisanim jamslvom:

Pristna srebrna ura K 7-—

Pristna srebr. ura ženska K 7-—

Pristna srebrna verižica K 2-—

Pristna srebrna verižica

damska K 3-40

Zlata ura K 28-—

Ker sem kupil iz Švice celo tovarniško zalogo bom prodajal rapasirane ure po zelo nizki ceni.

Očale! Budilke! Uhane!

Urar, očalar in
zlatar

Franjo Bureš Maribor

Tegethofova cesta št. 39.

PLANINKA,

edino planinsko letovišče na Pohorju.

Sezija od 1. junija do 15. septembra.

10 sob s 22 posteljami, topla in mrzla kopel, lahkotni in krasni izprehodi po senčnatem jelovem gozdu, najboljša planin. voda, dobra kuhinja.

Lahek dohod iz železniških postaj Ruše, Bistrica ob koroški žel., Maribor, Fram. 1250 m nad morjem, pri Sv. Anehu poleg Ruške koč.

Cene zmerne!

Natančnejša pojasnila daje Podravska podružnica Slovenskega planinskega društva, pošta Ruše, Štajersko.

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure in jih obrestuje po

od dneva po vlogi do dneva dviga ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. — Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraj: Šmarje, Šoštanj, Sevnica, Vran-

4 1/2 %

ske in Gornjigrad in rezervna zaklada, katera znašata že nad 350.000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v obče koristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30.000 K, za napravo potov 5.000 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 12.000 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene 6.000 K, hranilnico ustanovivšim okrajem izplačala okoli 45.000 K, za dobrodelne namene, skupno tedaj nad 100.000 K.

Sprejema tudi hranilne knjižice

drugih, posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrirana zadruga z neomejeno zavezo.

Stolna ulica števil. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 1/2 % proti tri mesečni odpovedi po 4 1/4 %. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 %, na vknjižbo sploh po 5 1/2 %, na vknjižbo in poročstvo po 5 1/2 % in na osebni kredit po 6 %. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitve gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 K. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopold. in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne, izjemni praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in rošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. uri dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.